

DEBRECZEN

IX. évfolyam 114. sz.

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ

Ára: 12 fillér

Bárdossy László nem vállal tárcát, a külügyi tárcát Kállay miniszterelnök tartja meg

Bánffy földművelésügyi miniszter ismertette a zsidók erdő- és mezőgazdasági ingatlanairól szóló törvényjavaslatot

Budapest, május 21. Báró Bánffy Dániel földművelésügyi miniszter a Magyar Élet Pártjának csütörtöki értekezletén ismertette a zsidók mező- és erdőgazdasági ingatlanairól szóló törvényjavaslatot. Hangsúlyozta a miniszter, hogy a javaslat a kormányának és a Magyar Élet Pártjának együttes akaratából jött létre, amely együttes akarat mögött az országos közvélemény is egységesen ott áll. A javaslat szigorú fajvédelmi alapon áll és biztosítja azt a célkitűzést, hogy a magyar föld kivétellessé a zsidók tulajdonából.

A javaslat az eddigi jogszabályoknál minden vonalon szigorúbb és hatályosabb rendelkezéseket tartalmaz. Az első szigorítás az, hogy fajvédelmi alapon állapítja meg a zsidók jogait. Ennek következtében természetesen a javaslat az összes zsidó földbirtokost érinti. Másik szigorítás, hogy a zsidók kezéből nemcsak a mezőgazdasági, de az erdőgazdasági ingatlanokat is el lehet, illetve a javaslat parancsoló rendelkezése folytán el kell venni, sőt bizonyos esetekben az élő- és holtfelszerelés elvételére is módot ad a törvényjavaslat.

Igen fontos szabálya a javaslatnak az, hogy az ellenértéket általában sematikusán kell megállapítani. Ez a szabály a javaslat egyik főcélkitűzésének megfelelően az eljárást lényegesen megrövidíti és meggyorsítja.

Nagy jelentőségű rendelkezése és igen szigorú szabálya a javaslatnak az, hogy a zsidók ingatlanait tulajdonul kell elvenni és a zsidók ingatlanokért térítés-ként kötvényeket kapnak, de ezeket a kötvényeket sem kapják kézhez, hanem zárolt számlán kezeljük. A gyors végrehajtás céljából a javaslat biztosítja, hogy az átengedésre kötelező határozat az ellenérték megállapítása és kihirdetése előtt nyomban végrehajtható akkor is, ha panaszt terjesztenek be ellene. Egyébként a javaslat a panaszjogot is szűkíti, de egyben gyorsítja is a panasz-eljárást. A kitermelés folytonosságának biztosítása érdekében a termelési szabótól zsidókkal szemben szigorú rendelkezéseket is tartalmaz a javaslat.

Nagy horderejű rendelkezése a javaslatnak, hogy a keresztény tulajdonosnak megadja a módot, hogy zsidó haszonbérletre kezéből kivetheti földjét, sőt az instrukciókat is megszeresheti. Végül a javaslat a zsidók ingatlanszerzési képességét az eddiginél sokkal fokozottabb mértékben korlátozza. Zsidó még árverés útján sem szereshet mező- és erdőgazdasági ingatlan, kis- és nagyközségben pedig még egyéb ingatlan sem. Általános kivételést a javaslat egyetlen egy zsidó érdekében sem tartalmaz. Semhol sem mondja ki a javaslat, mint ahogy azt a második zsidótörvény tette, hogy valamely zsidót a javaslat alkalmazása szempontjából nem

lehet zsidónak tekinteni. Csak bizonyos, nagyon méltányt érdemlő esetekre tartalmaz korlátozott mértékű és átmeneti jellegű mentesítést. A mentesítés az érdekelt személy halálával automatikusan megszűnik, a kedvezmény személyes jellegűen fogva sohasem terjed ki az érdekelt személy feleségére és gyermekeire.

A szűkkörű mentesítésnek is olyan szigorú feltételeket szabnak meg, mint a legalább arany, vagy legalább két nagy ezüst vitelvényi érem és legalább 75 százalékos hadirokkant stb. polna. Ezek révén csak egészen kevés személy mentesülhet. A mentesítés még nem jelenti azt, hogy az illető nem esik a javaslat rendelkezése alá.

A továbbiakban a miniszter felkérésére vitéz Vass Elek országos telepítésügyi főigazgató ismertette a javaslatot részleteiben. A zsidó fogalmának megállapításában a javaslat az 1939. IV. tc. meghatározása helyett az 1941. XV. tc. az úgynevezett fajvédelmi törvény 9. és 16. §-át veszi alapul. A javaslat a mezőgazdasági ingatlanok tekintetében az ingatlanok hasznavehetőségét kifejezetten a földadó kataszteri munkálatokban kimunkált pusztai jogvédelem alapján veszi figyelembe és ingatlanokért járó térítést ennek a jövedelmezőségnek figyelembevételével állapítja meg. A javaslat a házadó alá eső ingatlano-

kokért járó térítés alapjául a házadó alapot fogadja el. Az erdőgazdasági ingatlanokért járó térítést a javaslat ugyanez az ingatlan jövedelmezősége alapján kívánja megállapítani.

Az ingatlanokért és egyéb vagyontárgyakért járó térítést a javaslat szerint 30 év alatt, évi 3,5 százalékos utólagos és az ingatlan birtokbavételétől számított kamatozás alapulvételével törlesztendő kötvényekkel kell kiegyenlíteni.

Az élő- és holt felszerelésért megállapított térítést készpénzben zárolt számlára kell kifizetni. A javaslat szerint zsidók a jövőben mező- vagy erdőingatlant, csak a földművelésügyi miniszter engedélyével vehetnek haszonbérbe. Fára és egyéb erdei termékre vonatkozó kitermelési jogot is csak a földművelésügyi miniszter engedélyével lehet át ruházni zsidóra. A zsidó haszonbérlet esőkkéntését előzza a javaslatnak az a rendelkezése, amely szerint a nem zsidó haszonbérbeadó, amennyiben ingatlanát házikézelésbe kívánja venni, vagy ingatlanán kishaszonbérletet kíván létesíteni, zsidó haszonbérletének a törvény hatálybalépésétől számított 60 napon belül felmondhat.

Ezúttal az értekezlet elfogadta a törvényjavaslatot, amely mintegy 700 ezer kat. hold mezőgazdasági és 500 ezer hold erdőgazdasági ingatlant vesz ki a zsidók kezéből, illetve tulajdonából. A

törvényjavaslatot egyébként a képviselőház pénteki ülésén benyújtja a földművelésügyi miniszter.

Kállay miniszterelnök felszólalása

A Magyar Élet Pártjának értekezletén Kállay Miklós miniszterelnök is felszólalt.

— Amikor miniszterelnöki minőségben itt a pártban bemutakoztam — mondotta —, azt mondtam, mégpedig szívből és meggyőződésből mondtam, hogy a külügyi tárcát volt miniszterelnökünknek és külügyminiszterünknek, Bárdossy Lászlónak tartom fenn. A múlt héten ismétellen igyekeztem őt megnyerni arra, hogy a mai nehéz időkben a külügyi tárcá vezetésével vegyen részt a kormány munkájában, ő azonban akkor, amikor kijelentette, hogy a külpolitikai szolgálatban szerzett tudását és tapasztalatait a jövőben is mindig készségesen becsátja a kormány rendelkezésére és támogatja munkáját, hangsúlyozta, hogy a magánélelbe öha visszavonulni és ezért semilyen tárcát nem vállal. Amikor ezt sajnálattal jelentem be a pártértekezletnek, egyben bejelentem azt is, hogy a Kormányzó Úr Ötömötösága óhajára a külügyi tárcát magam tartom meg.

Ezután vitéz Lukács Béla miniszter, országos elnök a következőket monddta:

— Amint a miniszterelnök úr is monddta, sajnálattal vesszük tudomásul Bárdossy László elhatározását, komoly indokok előtt azonban természetesen meg kell hajolni. Ugyanakkor azonban ki akarom jelenteni és úgy érzem mindnyájunk nevében beszélek, hogy pártunk vezérrel, miniszterelnökkel külügyminiszteri minőségében és szeretettel és hűséggel támogatjuk Lukács Béla szavait a párt tagjai nagy tapsal és éljenzéssel fogadták.

A charkovi ütközet a hadjárat legnagyobb csatájává vált

A német csapatok visszaverték a szovjet páncélos-támadásait és Timosenko hadseregének balszárnyát bekerítéssel fenyegetik

Tárgyalások Tunisról -- Vichy és a szövetségesek viszonya

A keleti fronton Charkov körül már egy hét óta tart a nagy csata. Timosenko szovjet marsall indított itt tömegtámadásokat, hogy ellensúlyozza a németek keresi offenzíváját. Ennek sikerét nem tudta megakadályozni, de tovább erősökölte a vörös tábornagy a támadásokat, nem kímélve embert és hadianyagot.

Mint a „Lavoro Fascista” című olasz lap Bernen át jelenti az egyik nagy amerikai hírügynökség a következő jelentést adta ki a szovjetország főhadiszállásáról: „Az a benyomás alakult ki, hogy charkovi csata a most folyó háború legnagyobb jelentőségű csatájává vált. A Donec medencében összpontosított német haderők ellentámadást indítottak Timosenko haderőinek balszárnya ellen Izium vidékén. Ha ter- vük sikerül, a Csukufjev környékén álló szovjetország haderőket a bekeri-

tés veszélye fenyegeti.”

Az „Exchange Telegraph” moszkvai külföldtudósítója szerint a charkovi térben végrehajtott német ellentámadások bekerítéssel fenyegetik Timosenko szovjet tábornagy seregét. Az angol tudósító szerint jelentős német erők átkarolták Timosenkonak a Donec kanyarulatában lévő balszárnyát. A németek — moszkvai megállapítás szerint — nagyobb gyalogsági erőkön kívül három páncélos hadosztályt is harcbavetettek ezen a helyen. A német ellentámadás az „Exchange Telegraph” beszámolója szerint a rusztovi vasútvonal irányában halad előre.

Német katonai helyről a charkovi esetről kapcsolatban a következőket állapították meg: A német csapatok eddig vita nélkül győztesek. A Charkovot védő harcokban a bolsevista rohamozás ereje, amelynek céljára a

szovjet szük területen becsétek szerint 90.000 embert vont össze, valamint a védelem kemény volta kitűnik annak az 501 bolsevista harcra kocsinak a számából, amelyeket a német hadsereg csapatai csupán az illető körzetben semmisítettek meg. Ehhez hozzászámítjuk a légi haderő sikereit is, összesen kb. 700 ellenséges páncélosi vált harképtelenné. A bolsevisták számbeli fölényét tekintetbevéve, a német csapatok védelmi sikere rendkívülnek mondható. E siker titka többek között a hadsereg és a légi haderő példás együttműködése, valamint azon művészet, ahogyan a német fegyverek hatását az ellenségre ki tudták terjeszteni — állapítja meg a jelentés.

Mint a több berlini jelentés közli, a

TÓKÉS FOTO
PÜSPÖKI PALOTA

charkovi védekező esata változatlanul teljes erővel folyik. Katonai szakértők megítélése szerint fokról fokra kedvezőbb alakulni a helyzet a német és szövetséges csapatokra. Katonai körökben esélytörtőkön ismételtlen utaltak arra, hogy a charkovkörtől német hadműveletek bármilyen nagyarányúak is, még mindig nem mondhatók a nagy német offenzívának.

GÖRING

Német birodalmi tábornagy a kifülfülfelt munkásokhoz és földművesekhez intézett beszédében rámutatott arra, hogy az elmúlt tél hallatlanul kemény volt a minden emberi képzeletet meghaladó viszontagságokat hozott a harcra küzdő katonákra. A német katonák az elemek elleni harcban is helyt állva, győzedelmesen kitartottak állásaikban. A külső körülmények sajátos természeténél fogva azonban nem egyszer komoly helyzetet keletkezett a keleti arcvonalon: a tél esatában azonban a legnagyobb győzelmet aratta a német hadsereg. A birodalmi tábornagy vázolta, miként szenvedett a Führer katonáival együtt, akiknek helyzetét a legkisebb részletekben is pontosan ismerte. „Amikor a tavasz beköszöntött — mondotta végül Göring —, a német hadsereg ott állt, ahol ősszel állott.”

Speer birodalmi lőszer- és fegyverkezési miniszter kiemelte, hogy az arcvonalon küzdő katonák nagy lelkeséssel üdvözlik az új fegyvereket, amelyeket most osztanak szét közöttük. „Súlyos és kemény volt számunkra az elmúlt tél nemcsak az arcvonalon, hanem itthon is a legkülönbözőbb nehézségeket gördítette elénk... A tavaszi szállítások befejeződtek: a hadianyag soha nem sejtett tömegekben özönlik az arcvonal felé. Ezzel a fegyverkezési programnak fontos új szakasza kezdődött meg. Új anyagok és új fegyverek gyártása indult meg és az a gyártás az előzővekhez hetekben ismét jelentős mértékben növekedni fogja a fegyver- és lőszertermelés mennyiségét... A fegyvergyártás egyik szakaszát lezáró végső jelentésből kiderül, hogy sohasem termeltek kevesebbet, mint amennyit a Führer eredetileg elrendelt és elvárt: néhány igen fontos helyen az előírtól kétszer nagyobb mennyiségű hadianyagot gyártottak.

MIT BESZÉLT CRIPPS

Az angol alsóház tegnapi ülésén Cripps kijelentette, hogy rendkívül nehézébe ütközik csapatoknak és légi erőknek a szállítása nagy távolságokon át a mostani változó körülmények között. E tekintetben az ellenség sokkal előnyösebb helyzetben van. A japánok „áttöréssel” megszervezték az ellenőrzést a Csendes-óceán felett és ezzel a belső tengeri összeköttetések előnyét Ausztrália hadászati szempontból Észak-Amerika támogatási rendszerébe esik, de Anglia is fog neki segítséget nyújtani. A Németország elleni bombatámadásokról azt mondta, hogy ezzel Németországot kényeztetni akarják, hogy nagy légi erők vonjon el a szovjet harctérről. Anglia ezt tartja a legfontosabb támogatásnak Oroszország számára mindaddig, míg nem következik el a pontosan kitervezett európai szárazföld elleni támadás, amely Anglia szándékában van.

Cripps beszédéhez a berlini Wilhelmstrassen megjegyzik: Az a körülmény, hogy Churchill nem volt hajlandó személyesen megjelenni az alsóházban és Cripps kénytelen volt ládzzát törni a miniszterelnök háborús politikája mellett, berlini vélemény szerint arra mutat, hogy feszült a viszony nemcsak a nép és a kormány között, hanem a kormány kebelében is és ezt a feszültséget még Cripps is csak nehezen tudja leplezni szónoki művészetével.

TUNISZ

Berlin jelentés szerint Londonban nagy fontosságot tulajdonítanak a Pá-

risba folyó megbeszéléseknek. Azt hiszik, hogy ezek a megbeszélések, amelyekben Laval is részt vesz, a Tunisza vonatkozó biztosítékok körül forognak. A „Daily Herald” szerint a madagaszkári és martiniquei események bizonyos ellenintézkedésekre készítik Franciaországot, amely ezeket a fenyegető hatalmak segítségével tenné meg.

VICHY ÉS A SZÖVETSÉGESEK

A londoni nem hivatalos hírmagyazók azt hiszik, hogy most nem kerül sor teljes szakításra Vichy és a szövetségesek között, mindamellett londoni körökben az amerikai-francia kapcsolatokat gyakorlatilag megszakítottak tekintik. Az Egyesült Államok vichyi ügyvivője csak bizonyos kérdésekkel foglalkozik. A tárgyalások Martinique szigete ügyében pedig tovább folytatódtak. A „National Zeitung” szerint Londonban arra számítanak, hogy a Martinique szigetén levő kereskedelmi hajók ügyében olyan kiegyezéses megoldás jön létre, amely szerint a hajókat valamelyik

délamerikai állam bérbevétele s ezáltal nem sértenék meg a német-francia fegyverszüneti egyezményt. Washingtonból Londonba érkező hírek tudni vélik, hogy Franciaország és Spanyolország között valamiféle megállapodás jön létre a spanyoloknak Francia-Marokkóban adandó engedmények alapján.

Vichybe Martinique szigetéről érkezett jelentés szerint a sziget fővárosában nagyszabású tiltakozó gyűlést és felvonulást rendeztek az Egyesült Államoknak a Francia-Antillák kérdésében támasztott követeléseit, valamint a francia felségjog mindennemű megsértése ellen.

Brit hírszolgálat jelenti Mackenzie King Kanada miniszterelnöke kijelentette, hogy a kanadai francia konzulátusok bezáratása még nem jelent a diplomáciai kapcsolat megszakítását. Ezt azért rendelték el, mert a konzulátusok tisztviselőinek és alkalmazottainak a miniszterelnök szerint vajmi kevés tenni valójuk akadt, éppen ezért „gyanús elemeknek” számítottak. (MTI)

A szovjet elleni arcvonal

Meghíusultak a szovjet páncélos támadásai Charkovnál

A német védő főparancsnokság közli: A charkovi térségben még mindig tart a harc. Az ellenségnek erős páncélos kötelékektől támogatott támadással súlyos veszteségek közepette meg híusultak. A német csapatok további 63 ellenséges harckocsit semmisítettek meg. A német léghaderő erős kötelékekkel igen eredményesen avatkoztak bele a földön folyó harcokba. A német csapatok az Imen-től délkeletre is eredményesen verték vissza az ellenség támadásait és súlyos veszteségeket okoztak a támadóknak. A 9-ik légvédelmi tüzérezredoszta a charkovi térségben folyó harcok során, május 20-ig 107 ellenséges harckocsit semmisített meg. A 91-ik légvédelmi tüzérezred a keleti arcvonalon most semmisítette meg a 101-ik, a 12-ik légvédelmi tüzérezred első osztálya pedig a 100-ik páncélost. Reichwald hadnagy május 18-án egy nehéz légvédelmi löveggel néhány perc alatt 6 támadó páncélost semmisített meg és ezzel a keleti hadjárat során az általa elpusztított páncélosok száma 27-re emelkedett. (MTI)

Berlin, május 21. (NTI): Mint a védő főparancsnoksága közli, a charkovi térségben a főlényes német elhárítás folytán a bolsevikok az egyik szakaszon, ahol az előző napokon nagyobb erőkkel ismételt támadtak, szerdán kénytelenek voltak támadásaikat abbahagyni. Egy másik helyen viszont az ellenség nagyszámú páncélos harcbevételével heves támadásokat intézett. A si-

Olasz tengeralattjárók sikerei az amerikai partoknál

Az olasz főhadiszállás közleménye: Olasz-német felderítő és harcrepülőgépek élénk tevékenységet fejtenek ki Észak-Afrikában és Málta felett. A légharcokban sikerült egy Spitfire mintájú ellenséges repülőgépet lelőni. A repülő a Földközi tenger keleti részében több bombatalálatot szenvedett megromgáltak egy közepes nagyságú teherhajót. Az Atlanti óceánon az amerikai

Az USA megszállja Martinique-t?

Cordell Hull külügyminiszter szerdai washingtoni sajtóértekezletén bejelentette, hogy az Egyesült Államok már lépéseket tettek a Martinique-on állomásozó francia hadihajók ellen. Az első lépés az volt, hogy megvontak a hajóktól az üzemanyagot.

Angol forrásból érkező hír szerint az Egyesült Államok kormánya a francia tiltakozás ellenére meg akarja szállni mind Martinique, mind Guadeloupe szigetét. (NST)

Washington, május 21. Co-

keres német elhárítás a páncélosok közül sokat megsemmisített. A német csapatok ellentámadásai során az ellenség szívós ellenállását leküzdve további teret nyertek. Elfoglaltak egy erdős területet s több magaslati állást. Különösen nehéz harcok fejlődtek ki a késő esti órákban nagyobb ellenséges páncélos erőkkel vívott erdei ütközetben, amely a német csapatokra kedvezően folyt le.

Berlin, május 21. Mint a német védő főparancsnoksága közli, a Kereszt-szigeten győzedelmes lezajlott harcok után a német és román csapatok most a száklás terepen levő barlangokban és kőbányákban is kutatnak, hogy a megvert ellenség szétszórta maradványaitól megtisztítsák a területet. A tisztogatási akció befejezés előtt áll. A szakmány összegyűjtése folyamán helyenként valóságos hegyeket alkotnak az elesett bolsevikiek holttestei. A német légi haderő szerdán ismételt támadásokat intézett a szabasztopoli erőd ellen. A német harci repülőgépek áttörték a bolsevista léghárítás zárótűzét és találatokat értek el a szabasztopoli déli öbölől nyugatra és keletre fekvő hadifortosság berendezésekben. Nagyobb tüzek mutatják a támadások sikerét. Német vadászrepülőek, akik a harci repülőgépeket kísérték, két szovjet vadászpépet lelőttek. Valamennyi német gép sérülésenlül tért vissza kiindulási helyére. (MTI)

partok közelében működő tengeralattjárók újabb sikereket ért el. — Az egyik tengeralattjáró, amely Grossi korvettkapitány parancsnoksága alatt áll, elsüllyesztett egy 12 ezer tonnás megtöltött tartályhajót, valamint egy 10 ezer tonnás gőzöst. Revedin sorhajóhadnagy tengeralattjárója pedig egy 7 ezer tonnás gőzöst süllyesztett el. (MTI)

nally szenátor a szenátus bizottságának elnöke kijelentette, hogy nagyjában véve kielégítő egyezmény jött létre az Egyesült Államok és Robert tengernagy között a kereskedelmi hajók ügyében. A kidolgozott egyezmény kompromisszumos megoldáson alapul, amennyiben a Martinique-on levő francia kereskedelmi hajókat a szövetségeseknek nem fogják rendelkezésükre bocsátani, hanem ugyanúgy, mint a hadihajókat, immobilizálják.

Scherer vezérőrnagy elhárító harcrai

Berlin, május 21. (NST.) A „Völkischer Beobachter” munkatársa beszégetést folytatott Scherer vezérőrnaggyal, annak az ismert keleti arcvonalon német támaszpontnak parancsnokával, aki német csapatok által történt felmentéséig 107 napon át állt ellen sikeresen a szovjet támadásoknak.

A vezérőrnagy mindenekelőtt elmondotta, milyen nehéz volt kezdetben az egyelőtlen harc, minthogy a hóban és jégben 140 év óta példátlan keménységű télben szükségessé vált harc számára csak esékély erők álltak Scherer rendelkezésére. A küzdelem második és hosszán elhúzódó szakaszát a szovjet szakadatlan folytatódó páncélos támadásai jellemezték.

Ezekkel a német csapatok semmit sem állíthattak szembe. Így például elhárító fegyverek hiján kénytelenek voltak az utakon lökretelt gépkocsikból akadályokat építeni a szovjet páncélosok útjába. Ilyen körülmények között nem esoda, hogy az ellenségnek sikerül befurakodnia a támaszpont keleti részére. A német csapatoknak ezen a részen végrehajtott sikeres elhárító harcra egyetlen hősi épszának nevezhető.

A német légi erő is kiváló munkát végzett ebben a küzdelemben. Már a harmadik napon megkezdődött a légi utánpótlás és szakadatlanul vitte a löszert és az élelmiszert, nehéz tereket, fegyvereket, sőt ágyúkat is.

A kimondhatatlanul nehéz 102 nap küzdelmet hallatlan követelményeket támasztottak Scherer katonáival szemben s ez a legkülönbözőbb fajta, legkülönbözőbb körülményekből való egységekből olyan egységes, harakra kész és zárt esoportot teremtett, hogy jobbat képzelné sem lehetett volna. Sokan még súlyos sebesüléssel is addig folytatták a harcot a legelső vonalban, amíg ki nem hullott kezükből a fegyver. Az orvosok és az egészségügyi személyzet a legszükségesebb és legkezeledebbeszközökből valóval esodolatos teljesítményekre voltak képesek. Így azután az itt-ott minduntalan felbukkanó válságokon, hála a tiszték és közkatonák erélyének, mindig sikerült úrrá válni.

Rövid táviratok

Lisszabon, május 21. (NST) New Yorkból érkező hírek szerint június hó 22-én, a szovjet elleni háború kitörésének első évfordulóján az Egyesült Államokban megrendezik a szovjet támogatásának napját.

Bern, május 21. A londoni „Times” szerint a Madagaszkár szigetén partra szállt brit csapatok, amelyek jelenleg csak a sziget északi csúcsát tartják megszállva, akciót indítanak azok ellen a repülőterek ellen, amelyek még a francia katonák birtokában vannak.

Istanbul, május 21. (Német TI.) Mint közlik, szerdán Ignadától északra egy idegen tengeralattjáró tüzérségi tüzzel olyan súlyosan megromgált egy török motorosvitort, hogy személyzete kénytelen volt elhagyni a hajót.

Stockholm, május 21. (NTI): Az angol hírszolgálat camberrai jelentése szerint a kedre virradó éjszaka Eaststrandban bombák robbantak s nagy kárt tettek az állami javakban.

— Megrugta a ló az Irén-utca 16 sz. háznál Karikás István 7 éves gyermekét, akinek a bal szeme olyan súlyosan sérült, hogy a gyermeket a mentők első segélyben részesítették és a klinikára szállították további ápolásra.

Vígyszínház mozgó

MA UTÓLJÁRA

a hangulatos, vidám, énekes magyar film:

Te vagy a dal

Főszereplők: SÁRDY JÁNOS, SZABÓ KLÁRI, VASZARY PIRI.

Apolló filmszínház

Ma utóljára a VADMACSKA.

Holnapról! Szombattól! A búvárnaszád hőseinek élet-halálharcra, a bajtársi áldozatkészségének önfeláldozása.

A 103 nem tért vissza

BUDAPESTTEL EGYIDŐBEN

Hungária filmszínház

MA UTÓLJÁRA

Két lány az uccán

Tasnádi Fekete Mária, Bódy Bella, Vaszary Piri, Csontos, stb. főszereplésével.

Előadások d. u. 5, 7 és 9 órakor.

HIRADÓ!

Révész püspök Baltazar Dezső evangéliumi kötelességteljesítéséről

Baja Mihály érdekes részleteket mondott el néhai Baltazar püspök húsz év előtti amerikai útjáról

Csütörtökön délután tartották meg a Kollégium Oratóriumában a Baltazar-amerikai ünnepélyt, a nagy püspök első amerikai útjának 20 éves évfordulója alkalmából. Az egyház vezetői és az ifjúság zsúfolásig megtöltötték a termet.

A Kollégiumi Kántus Szigethy Gyula vezényletével határos karékkal kezdte az ünnepélyt.

A megnyitó beszédet d. dr. Révész Imre püspök mondotta. Így kezdte szavait:

— Holnapután lesz húsz esztendeje, hogy az északamerikai unióba tett első adománygyűjtő körútját megkezdendő, az Újvilágban partraszállott a debreceni Kollégiumnak — minden időkre szólóan egyik leghűségesebb és leghalásabb diákja: Baltazar Dezső püspök. Ez a két évtizedes határkő ma a szokottnál is ünnepibb jellegű és megilletődöttség hangulatot biztosít a mi évről-évre megújuló emlékezésünk számára.

A világon bőséggel kavargásán keresztül is bármikor nyugodtan visszaforgathatjuk a húsz esztendő tragikus filmsorozatát: a Baltazar Dezső két amerikai útjának tényei és eredményei mindig abban a tisztá fényben fognak előttünk megjelenni ott, mely fényről a költő olyan mély látással énekli, hogy az abban a mértékben nő, amint távozik időben és térben az, akit, vagy amit ama fény körülövez.

— Baltazar Dezsőnek — mint minden nagyvonalú, elszánt viselkedésű és következetes eszmei irányban mozgó közéleti embernek, nagyon sok kritikusa volt földi pályafutása alatt és annak lezárulta után is. E kritikák közt talán az egyik legkiméletlenebbet és legigazságtalanabbat tartalmazza (pedig nagyon érdekesen nem arról az oldalról jött, ahonnan Baltazart életében a leghevesebben támadták) az a kb. harminc évvel ezelőtt megjelent kiadvány, amely magát „A tisztántúli református egyházkerület történeté”-nek nevezi, s amely, noha a világon mindenek inkább nevezhető, mint tárgyilagossá és egyházi szellemű történetírásnak, egy jobb ügyhöz méltó szemfüles propaganda útján nagyon sok tisztántúli református hajlékban helyet kapott. — Nagyon nevezetes már most, hogy még ennek az egyik legkiméletlenebb és legigazságtalanabb Baltazar-kritikának az előkövetője is elismeri azt, hogy „Baltazar azzal a két amerikai útjával, melyekkel talán az anyagi összeomlástól mentette meg a Kollégiumot, kétségtelenül többet tett a szoroson vett kötelességteljesítésnél. 1922 nyarán három hónapot, 1924—25 telén hat hónapot töltött Észak-Amerikában, elszakadva családi körétől, rendes környezetétől, megszokott napi teendőitől, ami egy ötven éven felüli embernél még vállalkozásnak is meglehetősen merész dolog. Hát még ha akkora eredmény kíséri, mely mindenesetre alkalmas arra, — hogy fennmaradjon nevét.”

Ekként ír, így kénytelen írni a Baltazar két amerikai útjáról még az a toll is, amelynek egyéb, Baltazarról szóló értekezéseit ugyanannak a kötetnek ugyanarról a néhány lapjáról most idéznem egyenlő volna a legdúrvább ünnepontással!

Ezután Révész püspök rámutatott arra, hogy Baltazar Dezső nem tett különbséget a „szoroson” és „nem szoroson” vett kötelességteljesítés között, amit végzet evangéliumi kötelességteljesítés volt és néki „elég volt az Isten kegyelme” amely ige Baltazar életének alaptextusa volt. Révész püspök így fejezte be beszédét:

— A debreceni Kollégiumot a húsz esztendővel ezelőttinél nemcsak nem

könnyebb, hanem sok tekintetben még nehezebb és bizonytalanabb mai helyzetében akkor fogjuk a küszöbön levő súlyos évek és évtizedek során Baltazar szellemében igazán jól szolgálni, ha anyagi javainkat, becsületünket s ha kell az életünket is ráteesszük arra, — hogy a Kollégium a tisztántúli magyar önértékelés és önáldozatból legyen újra naggyá, erőssé és dicsővé. Amerikába bezárult s a háború akármilyen végzetével nem fog megnyitni többé ily célok érdekében az útunk: a tisztántúli magyarság szívéhez Krisztus nevében ma is nyitva áll és mindig nyitva fog állani. És ha ezekhez a szívekhez el akarunk jutni, ma sem lehet számukra más mondanivalónk, mint azok az egyszerű, kemény és nagyon mélyről jött szavak, amelyekkel Baltazar maga foglalta össze Kilo vésőjére való lapidaritással amerikai akciójának indítóokait:

„Ezt a Kollégiumot nem engedhetjük veszni, amíg csak a tudomány világossága, az evangélium tisztasága, az emberszeretet áldása és a hazaszeretet költelme becses lesz előttünk. Sohasem tudom megérteni, hogy magyar emberek, különösen magyar kálmánista emberek új létesítményekkel foglalkoznak el magukat, új alapításokba fektetik erejüket, mialatt a Kollégium: a magyar nemzeti kultúrának ez a történelmileg kipróbált elsőrangú intézménye alig számítható meghallgatás mellett sirta bele panaszát a megváltozott lelki világba. Engem nem hagyott nyugodni sem az a hála, amellyel a szellemi édesanyaként szeretett Kollégiumnak; sem a felelősség, amellyel mint előjáró a debreceni Kollégium sorsáért a magyar nemzet s az egyetemes kultúra történelmének tartozom.”

— Debreceni diákok, öreg diákok, tanárok, előjárók: ó ne hagyjon nyugodni minket se a hála és a felelősség — mert ez a hála a Krisztusba oltó igaz hit legnemesebb gyümölcse ez a felelősség predestinációnk és elhivatásunk boldogan engedelmes elvállalása; ez a nyugalom pedig először a földi, azután az örök halált jelentené.

Baja Mihály visszaemlékezései

A püspök mely hatású szavai után Baja Mihály lelkész tartotta meg előadását „Visszaemlékezés a húsz év előtti amerikai körútra” címen. Részletesen ismertette az amerikai körút történetét. Elmondotta, hogy először őt kérte meg a püspök arra, hogy menjen Amerikába és ottani ismeretségének felhasználásával a Kollégium érdekében tevékenykedjék. *Turkóci* lelkész volt akkor és a felhívásra azt válaszolta, hogy csak a püspök személyes megjelenése biztosíthat anyagi sikert, egyedül nem vállalhatja. Ilyen előzmények után készült el a közös útra. *Vetők* tartott *Keresztessy* István is, a város és egyházkerület nyomdávalalalának igazgatója is, aki három vagyon könyvet küldött Amerikába, 30.000 új szöveget és 72.000 könyvet. Húsz esztendővel ezelőtt áprilisban csak Baja Mihály és Keresztessy István indulhattak Amerikába, mert Baltazar Dezső püspök nem kapott beutazási engedélyt. Csak május hónapban tudott kikötni Newyorkban. Keresztessy István súlyos beteg lett és hazá kellett küldeni a newyorki kórházban történt kezelés után, ahol azt hitték, hogy ő Baltazar püspök. Az amerikai hatóságok a három vagyon könyvet a tengerbe akarták dobáltatni, mert nem tudták kiváltani a vámházból.

Elmondotta Baja Mihály, hogy nem minden úgy történt, ahogy elképzelték, ahogy remélték. *Nehézségek voltak, melyeket Károlyi Mihály emigrált barátai idéztek elő, nehézségek voltak az egységes vezetés nélkül élő magyar egyházak miatt is. A püspök beutazási engedélyt is csak nehézségek árán tudta elintézni. Az amerikai körút történetét — mint azt bejelentette előadásában — megírja és alapul veszi majd Baltazar Dezső püspöknek azt a két naplóját, melybe naponként beírta az eseményeket, még a családi vonatkozású megjegyzéseit is. Az egyik napló már a*

bírtokában van, a másik még a családnál van a hagyatékban. Igen sok kedves, de sok kellemetlen élménye is volt az amerikai útnak. Az első út adományát, 20.000 dollárt a szegény magyar munkások adták össze jülékekből. A Kollégium részére az első segítés a szegényektől érkezett.

A püspök megérkezésének napjára sikerült Newyork 103 magyar egyesületét összekövacsolni és 500 tagú fogadóbizottság alakult. A szocialista-kommunista munkásokat Baltazar Dezső ellen uszították, gyűlölet is hirdettek, melyre meghívták a püspököt azzal, hogy menjen el ha mer és számoljon be a hazai állapotról. Igyekeztek lebeszélni Baltazart a gyűlésen való megjelenésről de mivel a meghívás úgy szólt, hogy *menjen el, ha mer, hát a püspök mert és megjelent*. Nagy beszédet mondott a 15.000 főnyi tömeg előtt, de beszéde végén egy volt sárospataki diák a kommunisták vezetője élesen ellene fordult, mint »a rendi Magyarország képviselőjének», hangoztatta, hogy annak a larsadalmi osztálynak, melyet a püspök — szerinte — képvisel, mindig ellenségei lesznek, míg az megsemmisül.

Voltak a nagy útnak deris percei is, mint például az, amikor a püspökkel együtt főztek maguknak *lebens levest*, mert *végre jóízűen akartak étkezni és jóllakni kedvükre magyar gyomornak való elességgel*. Nem tudta a levest elkészíteni senki, így lettek szakácsok és megelégedtek nagyon a saját főztükkel, másoknak is ízlett nagyon a magyar leves. Volt olyan nap, amikor szalonát

A Kormányzó Ur Kállay miniszterelnököt véglegesen megbízta a külügyminiszterium vezetésével

Magyarország Főméltóságú Kormányzója a következő legfelsőbb elhatározást, illetőleg kéziratokat mellőztetett közzétételre:

A külügyminiszterium ideiglenes vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnököt előterjesztésére a külügyminiszterium vezetésével véglegesen meg-

DEBRECZEN

3. OLDAL
1942. V. 22.

sütöttek nyáron és a püspök a szállagos zacskóból tömte meg a pipáját, hogy úgy érezze magát, mint odahaza.

A püspök hódító egyénisége végül is érvényesült és győzedelmeskedett. Az amerikai lapok már a *szerepet apostolának neveztek*. Annak a nagy munkának a jellemzéséről, melyet Amerikában a Kollégium érdekében elvégzett. Elmondotta Baja Mihály, hogy Baltazar Dezső 20.000 kilométert utazott be Amerikában, egyik városból a másikba. Száz beszédet tartott és elmondott 42 prédikációt.

Baja Mihály lelkész színes, élvezetes ismertetése után Nánási Mihály szavalt a Baja Mihály *Magyar keserűség Amerikában* című költeményét.

Varga Zsigmond szénior az ifjúság nevében tett hitet Baltazar szellemével. Hangoztatta, hogy a nagy püspök szerette az ifjúságot és főleg ez a szeretet vitte ki küzdeni Amerikába a Kollégiumért. Az ő fáradozásának eredménye, hogy *jelenleg is 300.000 pengőnél nagyobb összegű alapítvány segíti a diákokat*.

Az ünnepélyt a Szózat elnevelésével zárta be a Kollégiumi Kántus. Ünnepély után a Baltazar Dezső emléket az ifjúság nevében megkoszorúzza Lukács Gyula esküdtfelügyelő. Az évszázados boltívek alatt felharsant az esti órában sokszáz diák éneke: *Isten áldd meg a magyart...*

Hatvan norvéget, közöttük egy volt minisztert és államtitkárt megfosztottak állampolgári jogaikól

Osló, május 21. (Német TL) A norvég belügyi hivatal közli, hogy 1941 november 15-én kelt rendelet alapján 60 norvéget megfosztottak állampolgári jogaitól, mert olyan magatartást tanúsítottak, amely ellenséges érdeklétől tett tanúságot a norvég állammal szemben és alkalmas a norvég állam

népeinek ártani. Közöttük van egy volt miniszter, a volt nemzetvédelmi miniszter és egy államtitkár. Az illetők mind bel- és külföldi vagyonát az állam javára elkobozták. Azokat pedig, akik közülük állami hivatalnokok voltak, vagy egyéb közhivatali tölöltek be, megfosztották hivataluktól.

Az utóbbiakat az előadások céljaira meg kell csonkítani...

Szovjet hozalmak egy elfogott titkos parancs tükrében

Berlin, május 21. (Német TL) Katonai helyről közlik: A keleti haderő déli részén egy felsevista hadosztály tüzérszázadának papírjai között az elmúlt napokban megtalálták Zukanov szovjet biztost, a politikai ügyosztály főnökeinek egy szeptemberi titkos parancsát. Szövege: 463 és valamennyi kerületi hadbiztost, biztost, kórházakat, tábori kórházakat és katonai egységeket szól. Szóval szóra ez áll benne: Az utóbbi időben megállapítottam, hogy a haderőnk jövő sorsára, valamint az ellenség által átmenetileg meghódított területekről jövő átutazók veszedelmes ellenforradalmi híreket terjesztenek a lakosság és a szovjet hadsereg körében. A hírek arról a bánásmódról szólnak, amelyben a fasiszta barbárok az elfogott vörös katonákat és hékés lakosokat részesítik. E hírek terjesztésével szemben a legszigorúbban kell fellépni. A feat említett szolgálati helyek kötelesek haladéktalanul kinyomozni e hírek terjesztőit és őket a hadtörvényeszk elé állítani. A hírterjesztőkre

agyonlövés, hozzátartozóikra pedig kényszermunka vár. A csapatoknak a biztosok tartanak előadásokat, amelyekben rámutatnak a fasiszták kegyetlenkedéseire. E célra a szovjet katonáknak az elesettek kellően megcsontított holttesteit mutatandók be. A zászlóaljak biztosai utasítástól, hogy ilyen holttesteket szerezzenek be, vörös katonák, valamint asszonyok, gyerekek s agók hullát. Erre a célra kiválóan alkalmasak az öcsönkített és katonaszökevények hozzátartozói. Ez utóbbiakat az előadások céljaira megfelelően meg kell csonkítani. (MTL)

Budapestre érkezik az olasz pénzügyminiszter

Di Revej olasz pénzügyminiszter a jövő héten Budapestre érkezik, hogy viszonozza Remény-Schneller Lajos pénzügyminiszternek múlt évi római látogatását. Az olasz pénzügyminiszter Budapesten a háborús pénzgazdálkodásról előadást tart.

Ne vásároljon! — NÉZZE MEG

Takácsné ékszerboltját

Ferenc József-út 56. — Szolid kiszolgálás!

Kalapot Fehérneműt Nyakkendőt

WERNER-től

Szabolcska mellőztetése

Utóhang a rádió debreceni napjához

A »Debreczen« már szóvá tette, hogy Szabolcska Mihály neve miért is hiányzott a nap gazdag műsorából, de engedje meg a Tekintetes Szerkesztőség, hogy egy kissé behatóbban foglalkozzam ezzel a különös és nem éppen kellemes jelenséggel.

Szabolcskát tulajdonképpen hármass mellőztetés érte. Elsősorban ott lett volna a helye a debreceni költőknek abban az elég hosszú sorában, amely Csokonaiával kezdődött és Tóth Endrével végződött. Nem esem abba az izléstelenségbe, hogy azt fejtegessem, hogy a szavaló művészek által bemutatott költők közül ki az, akinél Szabolcska sokkal méltóbban képviseli a debreceni művészetet, de azt vallom és hirdetem, hogy Szabolcska nélkül ez a névsor nem teljes.

Szabolcska nyolc évig lakta a Kollégiumot, még azontúl is két évig tartozott Debrecen kötelekébe; a Kollégium és Debrecen röpteltte ki országoshírű költővé. De mikor már messze költözött tőlünk, akkor is sűrűn visszajárt köztünk legfrissebb keletű költeményeit előadni, az egyház és a társadalom szolgálatában a szeretet igéit hirdetni és mindannyiszor a debreceni hívek és hívők lelkes tábora vette körül. Debrecenhez fűzi egyik legszebb dala, amely május második felében, amikor a Nagyerdő akácfái fehér mezbe szöktak előzni és mikor a város minden második udvarából az akácvirág mézillata árad ki, szinte kínálóan-kínálkozott a rádió műsorába:

»Tele van a város akácfavirággal.
Eppen oly kevésbé lett volna szabad Szabolcskáról megfeledkezni a két éneknek, a kollégiumi kántusnak és a Városi Daleggetnek, amelyeknek buzgó tagja volt és amelyeknek hangversenyét az ő mélyen, de kellemesen búgó hangja is annyiszor segített győzelemhez jutni.

Telőtűz a mellőztést a cigányzenekarok, pedig ha a Magyarfiúk húrjain jelendültek volna a »Sír a nótá, sír a magyar nótá hangjai, a szívek csak úgy megrezentek volna, mint mikor öt évvel ezelőtt Szabolcska hazaküldte Párisból a Grand Cafét, soha el nem halványuló versszakait.

Szabolcska tehát mellőztetést szenvedett, de ha ennek okát kereselem, nem a Rádió vezetőségét teszem felelőssé. A műsor összeállítója bizonyára nem esett volna ebbe a hibába, ha ott látta volna a Kollégium falába illesztve azt a Szabolcska-plakettet, melyet a Csokonai-kör és a Kollégiumi Diákszövetség már hét évvel ezelőtt elhatározott és amelynek legkésőbb a Kollégium négy százalékos emelkedésére, 1938-ra el kellett volna készülnie. A Szabolcskán esett sérelmet kétségtelenül jóvá kell tenni; Szabolcskának minél előbb méltó emléket kell kapnia Debrecen városában, legyen az érc vagy kő, plakett vagy szobor. Debrecen ennek a tartozásának a lerovását nem halaszthatja tovább!

Egy Szabolcska-kortárs.

Több debreceni gazdálkodó ellen eljárás indult tengeri-drágítás miatt

Ismeretes, hogy Kárpátjáról és Erdély közeli részeiről sokan jöttek Debrecenbe és a tanyákról tengerit vásároltak, részint velőmagnak, részint élelmezésre. A hatóságok megállapították, hogy árdrágítás történt a lebonyolított üzleteknél. Eljárás indult Boda István Kismacs 60. szám alatt lakó gazda ellen, aki a tengeri mázsáját 60 pengőért adta. Eljárás indult drágítás miatt Tóth Kálmán Ebess 88. és még több gazdálkodó ellen.

Zsávolgy érkezett!
Siessen egyenruháját megcsináltatni, míg az anyagból van!
Tegdesnél Kálvin-tér 19. sz.

Pünkösdre vásároljunk

Bibliát Zsoltárt Imakönyvet

a „MÉLIUSZ“ könyvkereskedés közismert szaküzletéből

Kállay rektor: Minőségi és nem mennyiségi szempont vezeti egyetemünket

Varga Zsigmond Elek és Horváth Gyula doktorráavatása

Két új doktora van tegnap déli óta a debreceni egyetemnek. A tegnapi avató közgyűlésen Varga Zsigmond Elek, dr. Varga Zsigmond professzor fia summa cum laude bölcsészettudományi, Horváth Gyula pedig cum laude jogtudományi doktori címet nyert.

Az új doktorokhoz D. dr. Kállay Kálmán rektor intézett beszédet.

— A mi egyetemünk gyakorlatában — úgymond — nem ritka alkalom az, hogy doktoravatásaink kevés jelöltet avatunk. Összefügg ez hallgatóink létszámával és azzal, hogy a doktori szigorlatra jelentkezők számát — éppúgy, mint többi egyetemünkén — erősen megszorítja nálunk is az előzetes erős census. És ez helyesen is van így. A minőségi és nem a mennyiségi szempont az, amelyre az egyetemi tudományos nevelésnek helyezkednie kell s amely szempontot egyetemünk mindig szem előtt tartanak. Hiszen annak a körülménynek, hogy ma egyes egyetemi végzettséget követelő pályákon, különösen a tanárságnál, de már az orvosoknál, sőt a jogi pályákon is hiány mutatkozik az utánpótlásban, nemcsak az az oka, hogy az egyetemre felvett hallgatók létszáma csökkent, hanem az, hogy ezt a létszámot is megrostálták az erős egyetemi vizsgák. De ha valahol, akkor az egyetemeken érvényesülnie kell s érvényesülni is a non numerant sed ponderantur elve. Ez az elv csökkenti a diplomák számát, de egyben növeli azok belső értékét, ami viszont javára válik az egész magyar közönségnek, mert egyetemet végzett vezető magasabb elméleti képzettség birtokában jobban tölthetik be hivatásukat a nemzet testében.

— Ma is csak két jelölt jelentkezett avatásra. Az egyikük egyetemünk egyik kiváló professzorának szorgalmas és

odaadó hűséggel munkálkodó fia, aki az atyjától örökölt lelkiismeretes buzgósággal merült bele eddig is a tudományba és aki az elsők között lenne szorgalma által akkor is, ha nem a mi professzorunk fia lenne is. Megnyert egyetemi pályadíjak, jelesen letett kollokviumok és vizsgák hosszú sora áll mögötte, amelyek ráirányították volna másképp is a figyelmet. Most is — alig hogy elvégezte az egyetemi teológiai fakultását — summa cum laude doktori fokot nyert a bölcsészettudományi karon.

— A másik jelölt pedig a nehéz kisebbségi sorsból jött hozzánk, mert tanulmányait az ősi magyar koronázóvárosban kezdte meg Pozsonyban. Nagyon jól megtanulta a kisebbségi életben még a régi cseh időkben, hogy a magyarságot csak az tarthatja meg, ha minden lelki és szellemi ereje megfeszítésével felküzdi magát az élre. Ezt cselekedte itt minálunk is, amikor cum laude jogtudományi doktori fokot nyert egyetemünkön.

— Doktor Urak! Tanulják meg egész életükre, hogy a szellemi nemesség, a tehetséggel megáldottság is kötelező önmagukra a további lelkes tudományos munkára, mert a magyarságnak nincsenek elvesztegethető szellemi kincserei. Kevesen vagyunk és mindnyájunknak minden körülmények között ki kell tartanunk mind az azon a helyen, ahová az Isten állít minket. Ha szellemi munkára hív, akkor a szellemiekben, ha más munkára rendel, akkor a műhelyben, vagy az ekevasnál. Magyar és magyar között csak egy tekintetben szabad versengésnek lenni: abban, hogy melyikünk végez teljesebb és hűségesebb munkát a rábízottakban.

A rektor szavai mély hatást keltenek.

A Deák Ferenc-utcai halálos villamosgázolás ügye a törvényszék előtt

A bíróság felmentette a vádlottakat

Gondatlanságból okozott emberölés-sel vádolva került a debreceni törvényszék elé Bézi Imre villamoskocsis-vezető, aki a Deák Ferenc-utca sarkán kocsijával elgázolta Both Gyula szerezőt, aki keresek létrán állva a húzalt erősítette az egyik vasoszlopnál. A villamos a létrához csapódott és Both Gyula lezuhant. Sérülése halálos volt. A rendőrség azt állapította meg, hogy a villamos vezetője a hibás, mert nem figyelt, de hibás a HEV is, mert a szerelő, aki a húzalt javította biztosító heveder nélkül dolgozott a létra tetején és azért esett le, amikor a villamos a létrához ütközött. Így vádat emelt az ügyészség Bihari Lajos HEV műszaki igazgató ellen is.

A tárgyaláson Bézi azzal védte magát, hogy egy nagy társzeker haladt a Deák Ferenc-utcai kanyarban, nem látta jól a pályát és amikor meglátta már a létrát, fékezett, de akkor graffitolták az utat és a kocsit tovább siklott, nem tudta a fék megfogni. Büntösnek nem érzi magát.

Bihari Lajos igazgató bizonyította, hogy a munkásokat figyelmeztette arra, hogy biztosító heveder nélkül nem szabad dolgozni magas létrán, volt eset, hogy a munkást hazaküldte, ha nem a megfelelő biztosító felszereléssel kezdte el a munkát.

Mátai Imre szakértő mérnök szerint a húzalt engedélyezett időben javították, a mulasztás azzal történt, hogy a szerelő nem használt biztosító heve-

derl. A villamos a fékezés után még 18 métert haladt és így ütközött az állványos létrának. Véleménye szerint gondatlan volt a munkás is, mert megfigyelőről sem gondoskodott és háttal dolgozott a közlekedő villamosnak, ez is szabálytalan. A bíróság a tanúk és a szakértők véleménye alapján felmentette a vádlottakat.

Sacharin helyett — mosószóda

A pénzügyőrök, a pénzügyigazgatóság, a rendőrség és a bíróság együttes fáradozása sem tudja kiirtani a sacharin- és tizkőárusokat, akik közül többben már 50—60-szor is büntetve voltak, de 1—2 napos fogházbüntetésük után újból megkezdik veszélyes, de ügylatszük jövedelmező foglalkozásukat.

Ezeket az árusokat egy eddig még ki nem derített társaság látja el csempészárúval. Ügylatszük azonban, hogy az utóbbi időben az »utánpótlás« körül bajok vannak, mert az árusok sacharin helyett mosószódát adnak el vevőiknek. Ezt annál könnyebben megtehetik, mert hiszen a tettenérvéstől féltő vásárlók az utcán nem is merik megnezni, hogy mi van a kis csomagocskákban és csak otthon jönnek rá, hogy csunyan becsapták őket. Szólni persze nem mernek, mert tudják, hogy maguk is bajba kerülhetnek.

A csempésztett sacharin- és tizkőárusok a fent felsorolt hatóságoknak tömegtelen munkát adnak.

Csak különleges indokolttság esetén engedélyeznek bankettet

A hivatalos lap a belügyminiszter rendeletét közli, amely a nyilvános helyen étkezéssel egybekötött társasösszejövettel (bankettel) szabályozza a közrend és a közellátás érdekeinek fokozottabb biztosítása céljából. A rendelet szerint nyilvános helyen, ideértve a klubok, kaszinók helyiségeit is, bankettet az elsőfokú rendőrhatalóságnál tudomásul vétel végett előzetesen be kell jelenteni. Ez a bejelentési kötelezettség arra az esetre is vonatkozik, ha a társasösszejövettel nyilvános helyen magánosok rendezik.

A bejelentésnek tartalmaznia kell a bankett helyét és időpontját, milyen alkalmából rendezik a bankettet, a résztvevők hozzávetőleges számát, a rendezők nevét és lakását. A rendőrhatalóság a bejelentést csak különleges indokolttság esetén veheti tudomásul. Döntésnél a közrendészeti szempontok mellett a közellátási viszonyokra is figyelemmel kell lennie. A nyilvános hely éttermének tulajdonosa a banketten résztvevők részére étel csak abban az esetben szolgáltatthat ki, ha a társasösszejövettel rendezője igazolja, hogy a rendőrség a társasösszejövettel megtartását tudomásul vette.

Hirdetmény a strandfürdő megnyitásáról és a fürdőjegyek áráról

Értesítem a város közönségét, hogy a nagyerdői városi strandfürdő s a csónakázó-tó üzeme, folyó évi május hó 23 napján megnyílik. A termál fürdő bejáratánál levő eddigi pénzár a nyári időnyire megszűnik és az a nyári fürdő régi bejáratától balra emelt ideiglenes épületben nyert elhelyezést.

A fürdőjegyek és bérletek árai a következők:

- Villamosjeggyel kombinált fürdőjegy, oda- és visszautazással P 1.26
- Napijegy felnőtteknek, pénztárnál váltva P 1.—
- Napijegy gyermekeknek, pénztárnál váltva P —.60
- Fűzetjegy felnőtteknek (12 db) P 10.80
- Fűzetjegy gyermekeknek (12) P 6.—
- Napi kabinyel P —.90
- A jegyek egész nap érvényesek és azokhoz egy vetkőző szekrény díjtalan használatra jár.
- Idénybérlet felnőtteknek . . . P 50.—
- Idénybérlet gyermekeknek . . . P 30.—
- Havibérlet felnőtteknek . . . P 17.—
- Havibérlet gyermekeknek . . . P 8.—
- Kabin idénybérlet P 40.—
- Kabin havibérlet P 15.—

Az idénybérletek a nyári fürdő nyitásától zárásáig érvényesek és úgy azokhoz, mint a havibérletekhez egy vetkőző szekrény díjtalan használatra jár. A havibérletek mindenkor a tárgyi hónap utolsó napjáig bírnak érvénnyel.

A strandfürdő reggel 7 órától, este 8 óráig áll a nagyközönség rendelkezésére.

Polgármester.

Háromszor kísérelt meg öngyilkosságot egy szerelmes bösztörményi legény

Az elmúlt napon háromszor kísérelt meg öngyilkosságot Hajdúböszörményben Kati Ferenc 19 éves legény. Reggel az apja házának padlásán akasztotta fel magát, de idejében észrevették és levágták a kötélről. Néhány óra múlva a ház egy másik részében akarta felakasztani magát, de az egyik szomszéd rátalált és levágta a hurokról, mielőtt még eszméletét elveszítette volna a hurok szorításától. A legény annyira neki-búsult magát, hogy harmadszorra már a vonat elé akarta magát vetni. Ez a terve sem sikerült, mert az apja, aki látta fia konokságát, a rendőrségre ment és segítséget kért, hogy meg tudja akadályozni fia öngyilkossági szándékát. A rendőrség kereste a halálra-szánt fiatalembert és az egyik őrmester az állomáson fogta el, amikor a mozdony elé akart ugrani. A legény, aki szerelmi bánata miatt akart meghalni, kijelentette, hogy neki már nem érdemes élni, mert az ideáljával összevetve és ügyis öngyilkos lesz, csak alkalma legyen rá. A rendőrség a saját érdekében őrizetbe vette a fiatalembert.

VERS.

Képet, rajtot, aki szeret,
Kedves annak a szép keret
S szép keret, tudod-e hol van?
Csak a Keretezőboltban!
PIAC-U. 89.

HIREK

„DEBRECZEN“

szekesztősege, kiadóhivatala és nyomdája József királyi herceg u. 1. (Pikabérház.) Telefon nappal-éjjel: 17-52 és 27-89. (6 mellékállomás.) Előfizetési árak: havonta 3.— P, negyedévenként 8.70 P. Ára: hétköznap 12 fillér., vasárnap 24 fillér.

Dolgoztass, hogy dolgozhass!

Gyógyszertárak éjjeli szolgálata május 16-án reggel 8-tól, 23-án reggel 8-ig: „Kigyó“ Plac u. 31., telefon: 30-95. „Tisza“ Péterfia u. 61. telefon: 24-32. „Csillag“ Árpád-tér 1., telefon: 29-32. „Szent Háromság“ Homokkert Szabó Kálmán u. 14., telefon: 17-09. szám. „Mátyás király“ Nyilastelep, Vámp. u. 16., telefon: 32-01.

Gyöngyvirág

Kezdedben remeg száz szál gyöngyvirág,
Lázás illatát ontva hinti rád.
Ugy ümlik eléd hódoló lelke,
Mint egy forró szív fehér szerelme.
Csillog két szemed, simítja kezéd
Csokrod szépségét némán élvezed.
Kebledre hajlik száz szál gyöngyvirág:
Májusban a legszebb gyöngyét önti rád.
Hégyaljai Kiss Géza.

Reményi-Schneller Lajos pénzügyminiszter szerdán délután Szász Lajos és Szilágyi Ernő államtitkárok kíséretében Szolgaegyházra érkezett, ahol felavatta az államgyedárúsági szeszgyári tisztviselő- és munkáslakótelepet, majd átvette Szolgaegyháza község díszpolgári oklevelét. Ezzel kapcsolatban mondott beszédében többek között kijelentette, hogy a szeszgyedárúsági törvény végrehajtása megtörtént párhuzamosan a zsidótörvénnyel. Ez az iparág ma már keresztesítésitettnek mondható. A továbbiakban azt hangsúlyozta a pénzügyminiszter, hogy fogjon össze a falu és az ipar.

A balatonfüredi Orvoshét záróülése ünneppélyes külsőségek között zajlott le és azon résztvettek Hóman Bálint vallás- és közoktatásügyi miniszter és Johann Béla belügyi államtitkár is. Hóman miniszter beszédében az orvoshét jelentőségét méltatta.

A MANSZ ma, 22-én pénteken délután 5 órakor tartja közgyűlést saját otthonában Ferenc József-út 36. szám alatt. Egyik tárgya az új elnök, dr. Kölcsey Sándorné beiktatása. Minden érdeklődőt szívesen lát az elnökség.

Hőhullám borította el Spanyolország különböző vidékeit. Granadában a hőmérséklet elérte a 35. fokot árnyékban.

Milyen kereskedő köteles textilkészletét bejelenteni? A textilközpont legutóbb kereskedőket is felhívott textilkészleteik bejelentésére. Ezzel kapcsolatban különböző félreértések keletkeztek, amelyeknek tisztázása céljából az OMKE arról tájékoztatja a kereskedőket, hogy a textilközpont a textilkészletek bejelentésére csupán a gyárakat és a textilkészítetteket hívta fel. Kaptak körlevelet nagy- és kiskereskedők is, de csak azon az alapon, hogy a kereskedők nevei valamely listán mint kikészítettek szerepeltek. Bejelentéseiket azonban ezeknek is csak azokra az árucikkekre kellett megtenniük, amely árucikkeket kikészítették. A változatlan formában forgalomba hozott textilárúkat ezeknek a kereskedőknek sem kellett bejelenteni. A textilközpont nem kívánja befolyásolni a kereskedelmi forgalmat, ezért a kikészítéssel nem foglalkozó kereskedőket nem szólította fel adatbejelentésre.

Kedden temetik gróf Zichy Gyula érseket A Kormányzó Úr részvétele

Kalocsa, május 21. Csütörtökön délelőtt a kalocsai főkaptalan összeült, hogy megtegye az intézkedéseket az elhunyt gróf Zichy Gyula érsek temetésére és az egyházmegye ideiglenes kormányzására. Az ülésen egyhangúlag Horváth Győző püspököt választották meg kaptalani helynöknek, aki az új érsek kinevezéséig kormányozza az egyházmegyét. Gróf Zichy Gyula temetése május 26-án, kedden délelőtt tíz órakor lesz a kalocsai székesegyházból ezután az érseket a székesegyház sírboltjában helyezik örök nyugalomra.

A Kormányzó Úr Örömlétsága a következő részvétélvirágot intézte az érseki székeskaptalanhoz:

Nagy sajnálattal értesültem gróf Zichy Gyula önmegméltóságának, Kalocsa nemeslelkű főpásztorának elhunytáról. A megbolondult ünnelel odaadással és fíradhatatlan áldozatkészséggel állította áldott életét a keresztény kultúra, hitélet és szociális építő munka szolgálatába. Elköltözésével egyházát és a magyar közéletet ért súlyos veszteség felett bensőséges részvétemnek adok kifejezést. Horthy sk.

A poglavnik üdvözlő táviratot küldött a horvát királynak, Alimone hercegnek, az olasz-horvát viszonyokat rendező horvát szerződés megkötésének egyéves évfordulóján. Pavelics a horvát nép nevében is alattvalói hűségét és hódolatát fejezte ki a királynak.

Miniszteriumi rendelet jelent meg a húskonzervek gyártásának szabályozásáról. A rendelet kimondja, hogy a marhahús és borjúhús felhasználásával konzervek készítenek nem szabad, de a közellátási miniszter a közellátás érdekében engedélyezheti meghatározott mennyiségű marhahúsnak és borjúhúsnak gyártáshoz való felhasználását. Kimondja a rendelet, hogy a közellátási miniszter a földművelésügyi és ipariügyi miniszterrel egyetértésben megtilthatja egyéb húsnak konzervegyártási felhasználását is. A rendelkezések nem érintik a honvédség ellátására szolgáló konzervek gyártását.

A börtönben is együtt akart lenni férjével. Tóth Jenőné háromrendbeli lopással vádolva került a makói járásbíró bíróság büntetőbírája elé. Tóthné a tárgyaláson azt kérte, ítélik börtönre, mert minden vágya, hogy a szegedi Csillagbörtönbe kerüljön, ahol az ura most tölti ki büntetését. A bíróság Tóthné két hónapi fegyházra ítélte.

Túlnagy injekciót adott a betegnek dr. Láng Jenő váci orvos. A beteg egy hároméves kislány már haldoklott, amikor a nagy dózis domatrin-injekciót kapta. Rövidesen meg is halt. A pestvidéki törvényszék elé került az orvos, Dr. Kossuth György ügyész képviselő a vádat, amelyet gondatlanságból okozott emberölés vétsége miatt emeltek. Az Igazságügyi Orvosi Tanács végső orvosi véleménye szerint az orvos nem követett el gondatlanságot. A törvényszék dr. Lángot felmentette.

PÁR NAP MULVA

az ASZMANN ÚRIDIVAT
MEGSZŪNIK
MOST OLCSON VEHET RÉGI JÓ ÁRÚT!

A debreceni egyetem ma díszdoktorává avatja Sauerbruch professzort

Ma d. e. fel 12 órakor az orvostudományok honoris causa doktorává avatja a debreceni egyetem tanácsa Sauerbruch Ernst Ferdinánd dr. titkos udvari tanácsos, berlini egyetemi ny. r. tanárt, a világ egyik legkiválóbb sebészét.

A 67 éves tudós és orvosi író kiváló érdemeit szerzett a tüdő- és mellkasi sebészetben, amelyet az általa bevezetett pneumatikus operációs-kamra segítségével fejlesztett ki. Az ő nevéhez fűződik a végtagok csonkjain végzett műtétek átütő sikere, amelynek révén a csonkolt sok esetben alkalmassá tette arra, hogy a hordott műveggel akaratos mozgásokat végezzen és ezzel tíz- és tízezer háborús sérültnek adta vissza a munkaes kereseti lehetőségét. A kiváló sebész-tanár, aki a német orvostudomány egyik büszkesége, a csonkokon végzett műtéteit újabban is tökéletesítette és ezzel az emberiség legnagyobb jövőjének sorába lépett. Az egész magyar tudományos élet elismerése kísér, amikor a debreceni tudományegyetem tiszteletbeli doktorává avatja.

Háziszappant árusított egy fejleltént szerint Weinberger Béla hajdúszoboszlói hentes és mészáros, de 80 fillérrel több árat kért érte. A házkutatásnál hét kilo szappant találtak. Azzal védekeztek, hogy nem történt árdragítás, csak a felesége adott egyik ismerősének a saját használatra készült szappant. Az eljárás megindult.

Szerelmes lett egy hortobágyi pásztor, Bendel József, de úgy látszik, a szerelemnek csak a keserűségeit tapasztal, mert bánatában megmérgezte magát. Súlyos állapotban szállították a klinikára. A rendőrség az öngyilkossági kísérlet körülményeire még nem kérdezte ki részletesen.

II. Nyilvános hangverseny a zenekörökben. Debrecen sz. kir. város zeneköröké felsőbb osztályú növendékeivel, ma este 8 órai kezdettel, az intézet hangverseny termében, német zeneszerzők műveiből, hangversenyt rendez. Ingyenes jegyek igényelhetők délelőtt 9-11 óráig és délután 3-6 óráig. Vár u. 1. szám alatt, a titkári irodában, telefon: 23-96. A hangverseny pontban 8 órakor kezdődik.

Szemfelszedéssel csak géphurkoló iparos foglalkozhat. A géphurkoló iparosok illetékes tényezőik előtt állandóan panaszkodtak, hogy az utóbbi időben többen nyertek szemfelszedésre szóló iparjogosítványt anélkül, hogy megfelelő szakképzettséggel rendelkeztek volna. Az érdeklő iparosság országos egybehangzó kérésére az iparügyi miniszter kimondotta, hogy „csak a kézzel végzett kötés szabad ipar, míg a különféle speciális tükkel végzett szemfelszedés géphurkoló ipar munkakörébe tartozik”. Egyben úgy rendelkezik, hogy mindazonokon a helyeken, ahol valaki azt hirdeti, hogy szemfelszedéssel foglalkozik, arra a helyre szóló géphurkoló iparigazolványának kell lennie. A rendelet végrehajtásánál felhívta az iparügyi miniszter figyelmét arra is, hogy amennyiben a rendelkezésre álló adatokból megállapíthatja, hogy az iparüzés nem a bejelentő javára folyik, a strómanok ellen az eljárást indítsa meg.

DEBRECZEN

5 OLDAD
1942 V. 22

Szigorított dologházra ítélték egy tizenhatszoros tolvajt

Elmegyőgyintézet elhelyezést kért az elítélt, mert „ott jobb az ellátás”

A debreceni törvényszék dr. Tóth Géza tanácsa elé került Nagy Bálint bal-mazújárósi napszámos, aki lopás miatt már tizenhatszoros volt elítélve. A napszámos legutóbbi büntetésének kitöltése után visszatért a falujába és ott sorozatos lopásokat követett el. Elelmszereket hordott el a kamarákból, a temetőből fejfákat, a kertekből kerítéseket vitt el. A lopásokat beismerte, azzal védekezett, hogy nem volt pénze és a nyomor kényszerítette ismét a bűn útjára.

A bíróság szigorított dologházra ítélte Nagy Bálintot, azaz, hogy a dologházból három évnél hamarabb nem szabad elengedni. Nagy Bálint méltatlankodott a dologháza ítélet miatt. Kérte a bíróságot, hogy utalják inkább a nagykállói elmeegógyintézetbe, mert ott jobb az ellátás. Nagy Bálint már volt az elmeegógyintézetben, mert megfigyelésre utalták be, mivel azzal védekezett egyik hümpereiben, hogy ő nem beszámítható. Nagykállóból azonban kitétek a szűrt, mert rájöttek, hogy semmi baja nincs, csak szinleli a bolondot.

Debreceeni órák és ékszerészek üzletüket szeptember hó 1-ig minden szombaton 2 órakor zárják. Elnökség. — Ismét gázolt a villamos Budapesten. A Zsigmond király-úton egy 45-ös villamos elgázolta Csáky József közjegyző 40 éves feleségét. Súlyos állapotban szállították be az irgalmasok kórházába.

A szovjet lemezárólt ezer lázadó asszerbeidzsámi törököt. A szovjet büntető expedíciókat küldött ki a lázadó asszerbeidzsámi törökök megfőkezésére. A harcok során több mint ezer törököt lemezáróltak.

Nincs már hálóing az USA-ban. Eltiltották a hálóingek készítését. Takarékosági okokból már csak pizsama kabátok kerülnek eladásra, azok is zsebek és kihajtás nélkül.

Színház, film, szórakozás

SZÍNHÁZI MŰSOR:

Pénteken este: Cigánybáró, Füllesztés helyi árk.

Szombaton délután: Vadvirágos Maros partján... Füllesztés helyi árk.

Szombaton este: Vedd le a kalapod a honvéd előtt...

Vasárnap délelőtt: Kis lord, Gyermekelőadás.

Vasárnap délután és este: Vedd le a kalapod a honvéd előtt...

Jövő héten kedden végződik a debreceni színi szezon

A jelenleg Debrecenben működő színházak búcsúelőadásait tartja. Az utolsó előadás jövő héten, kedden lesz. A Jakabffy társulat innen nyári állomására Egerbe megy. A legutóbb kibocsátott színlapon a színházvezető is búcsúzik a debreceni közönségtől:

„Nagy hittel jöttem Debrecenbe, még gazdagabb érzéssel megyek tovább és ezt Debrecennek köszönhetem, amikor a kötelesség másfelé szól. Áldja meg az Isten a város nemes vezetőségét, sajtóját és közönségét. Hazafias tisztelettel: vitéz Jakabffy Dezső színházvezető.”

A SZÍNHÁZI IRODA JELENTI:

Pénteken este füllesztés akció előadásban a Cigánybáró, legdrágább jegy 1 pengő. Szombaton délután füllesztés helyi árkal Vadvirágos Maros partján... Szombaton este: Vedd le a kalapod a honvéd előtt... Nótás, táncos honvédparádé.

Vasárnap délelőtt a Kis lord, hétfőn délelőtt Bicsák Péter gyermekoperettben lép fel a budapesti Új Magyar Színház társulata.

Harmánc kilenc új iparossegéd

Az Ipartestület előjárósága tegnapi ülésén 39 új segédet avattak fel. — Szendrey Sándor alelnök intézett hozzájuk szép beszédet. Kiemelte, hogy három részesültek dícsőre oklevél kitüntetésben az ipar gyakorlati részében s az iskolában elért kiváló előmenetelük elismeréseként. A három kitüntetett: Havas György nyomdász, Liebermann József és Géza tanítványa. Bánhidai József mázoló, Boross Miklós tanulója és Szekeres Tibor szobafestő, aki Szekeres Istvánnal tanult. Közülük Havas Györgyöt megajándékozták az Ipartestület jubileumi albumával.

A többi új segédek névsora a következő: Goldstein Imre autószerelő, Szabó Tibor kártyos, Boros Eszter nőiszabó, Juhász István cipész, Szele Sándor szobafestő, Baranyi András szobafestő, Kardos Sándor asztalos, Nyulassi Katalin nőiszabó, Boeczán Sándorné fodrász, Fusch Adolf férfinőiszabó, Baji Sándor szobafestő, Hodos Mária nőiszabó, Bujdosó András szobafestő, Zoványi B. Kovács, Farkas Ignác Kovács, Hosszú Katalin nőiszabó, Trattner Éva nőiszabó, Klein Erzsébet nőiszabó, Bodán Gábor géplakatos, Alaksa György kőműves, Katz Hermína fodrász, Spika Anna nőiszabó, Wiesel Zoltán ékszerész, Szabó Imre vas- és fémszerelő, Csibi László autószerelő, Kardos János Kovács, Török Sándor sokszorosító, Hevesi István kőműves, Szilágyi Mihály kőműves, Pataki Elemér nőiszabó, Bartha Alexandra nőiszabó, Szatmári Lajosné kőműves, Nyiri István szobafestő, Balogh József ác, Homoki Róza fodrász, Reich Judit Ilona fényképész.

— Rosenberg német birodalmi miniszter Rigában tartott beszédében bejelentette, hogy a keleti tartományok birodalmi biztosa rövidesen rendeletet bocsát ki, hogy szabályozza a vallásfelekezeti jogi helyzetét. A német közgazdaság ezzel — ellentétben a vallásellenes szovjet endszerrel — újra helyreállítja a vallási türelmességet, mint a felszabadított népek belső életének természetes előfeltételét. (MTI).

**ÓRA, ékszer, ezüst
disztiárgy**
Hora Endre
Kossuth-u. 2. Ékszer és óra javítás

Modern cégtáblák

Bordás címfestőnél

Piac-utca 71.

Révész püspök támogatja a fűszerkereskedések vasárnapi és ünnepnapjára zárva tartására irányuló mozgalmat

A Fűszerkereskedők Egyesülete kérelmet intézett D. dr. Révész Imre püspökhöz. Azt kérték, támogassa azt a törekvésüket, hogy vasárnap és ünnepnapokon egyáltalában ne nyissák ki üzleteiket, a reformáció emlékünnepe és a pirosbetűs ünnepnapokon pedig csak délután két óráig lehessen nyitva tartani.

Kérték, hogy a püspök ebben az irányban tegye meg a szükséges lépéseket.

A püspök a kérelmet áttette a polgármesterhez azzal, hogy ezt a kezdeményezést a legnagyobb örömmel látja, a maga részéről támogatja és javasolja a kérés teljesítését.

GYASZROVAT

Beesey László gazdálkodó, 63 évében elhunyt. Temetése szombaton délután fél 3 órakor lesz a Köztemető 2 számú ravatalozójában. Lakás: Szondi u. 6. sz. Temetését: Bartha vállalata végzi.

Vedres Mihályné Kalmár Juliánna, 59 éves korában elhunyt. Temetése szombaton délután 4 órakor lesz a Köztemető 2 B) ravatalozó terméből ref. szertartás szerint. Lakás: Kurucz u. 112. Dankó temetkezés.

Öz. Györy Ferené Kovács Mária, 77 éves korában elhunyt. Temetése pénteken délután 4 órakor lesz a Köztemető 3 ravatalozó terméből. Dankó temetkezés.

Id. Kesserü Antal borbélymester exhumálása és fia mellé való elhantolása ma, pénteken reggel lesz a Köztemetőben. Öz. Kesserü Antalné Pusztai temetkezés.

— A Kollégium polgári iskolája tanári testülete és mintegy ötszáz főt számláló tanulóifjúsága, igen jól sikerült kirándulást tett csütörtökön a gúti erdőbe. Az egésznapos kirándulás keretében tartotta meg az intézet a madarak és fák napját. A növény és állatvédelem jelentőségét vitéz Kanabé Dezső c. igazgató méltatta. A kérdéssel kapcsolatban rámutatott a vitaminok jelentőségére, amit szintén a növények útján kap az emberiség. Ezt követően Nagy József c. igazgató a könyv jelentőségét ismertette a tanulóifjúsággal. A kedves hangulatú kirándulást a tanulók szavatai és énekzsámiai tették változatossá. Este 8 órakor tértek vissza a pompásan sikerült kirándulásról, vidám nótaszóval.

— Autónak rohant a motorkerékpár, mindkét utasa meghalt. Kettős halálos motorkerékpár és autókarambol volt: tegnap este Budapesten, a Wahrmann-utca és a Pannónia-utca sarkán. Tóvölgyi József 35 éves gépkocsivezető teherautójába belefutott egy VU 090 rendszámú motorkerékpár, melyen ketten ültek. A motorkerékpárt Weinberger József 19 éves gépszerelő vezette, míg a pótlúsen Zima Tibor 20 éves fiatalember ült. Az összeütközés következtében Weinberger és Zima hatalmas ívben repültek le a motorkerékpárról és borzalmasan összeroncsolt tagokkal, véresen kerültek el az utca közepére. A mentők mindkettőjüket életveszélyes sérülésekkel szállították a Magdolna bal eseti kórházba, ahol Weinberger még mielőtt visszanyerhette volna eszméletét meghalt. Zima Tibor a hajnali órákban szintén kiszenderedett.

— Nem emelik Olaszországban az élelmiszerek árát. Rómából jelentik: Szerdán a Duce elnöklésével ülést tartott a közellátás és az árak alakulás kérdéscélvel foglalkozó miniszterközi bizottság. A bizottság elhatározta, hogy a jövő évben az új termés gabonaméltalának ára, valamint a kenyér és más egyéb élelmiszerek ára változatlan marad annak ellenére, hogy az állam súlyos terheket vállal magára a mezőgazdasági lakosság megsegítése céljából. Az árak emelését azért nem teszik lehetővé, mert a munkabéreket a háború kitörése óta rögzítették.

Sauerbruch professzor előadása a debreceni Orvosegyesületben

Csütörtökön délután a Belklinika tantermében tartotta meg a Debreceni Orvosegyesület XI. tudományos ülését. Az előadó Ferdinánd Sauerbruch berlini sebész-tanár volt, akit pénteken avatnak a debreceni egyetem díszdoktorává. Az előadás iránt igen nagy érdeklődés nyilvánult meg. Résztvevő azon Kállay Kálmán dr. rektor is és az orvosegyesület valamennyi tagja.

Dr. Kettesy Aladár tanár nyitotta meg az ülést és vázolta a vendég munkásságát. Ezután a berlini tanár tartotta meg mindvégig nagy érdeklődéssel kísért előadását az „Akaratlagosan mozgatható műkezlől”. Vázolta azokat a törekvéseket, melyek a háború rokkantjai munkakészségének visszaadására irányultak. Ismertette a műkészséget, amellyel a legfinomabb munkákat is el lehet végezni. A kiváló sebész-tanár példákval is bemutatta az egyes eseteket.

Az előadást dr. Kettesy Aladár tanár köszönte meg és kérte, hogy az előadó és Debrecen között, minél melegebb és szorosabb kapcsolatot létesüljön. Este a világhírű sebész-tanár tiszteletére az Arany Bika termében szükkörű társasvacsora volt.

Tavaly érettségizett, tegnap felszabadult 10 nap múlva esküszik egy debreceni fényképész-tanuló leány

Érdekes tanoncszabádlás történt tegnap este az Ipartestület előjáróságán. A múlt évben érettségizett a kereskedelmi Reisch Judit Ilonka, aki a jeles letelt oszlályvizsga után, már a tanulmányi szabadság alatt beszerződött Burg József fényképész-mesterhez tanoncsnak. Az ügyes leány kitűnő fényképésznék képezte ki, jelesen végezte a szakmát és tett vizsgát, melynek alapján tegnap segéddé avatták.

Érdekesége ennek a pályafutásnak az, hogy már a kezdetén fordulat állott be életében. A csinos leány ugyanis a múlt év nyarán megismerkedett a Balatonon dr. Gárdos Ernő gyermekorvossal, aki Zalaegerszegen magánygyakorlatot folytat. Megszerették egymást és a fiatal, tehetséges orvos januárban már eljegyezte a debreceni fényképész-tanót, most pedig a felavatott segédet fogja tíz nap múlva feleségül venni.

20 perces földmozgás Budapesten

Az országos földrendési obszervatórium készülékei május 21-én 5 óra 45 perckor közeli földrendést jeleztek. A készülékek legnagyobb kilengése két milliméter volt. A földmozgás Budapesten 20 percig tartott.

Horvát önkéntesek a keleti fronton

Zágráb jelentés szerint azok a horvát repülő, akik hosszabb keleti frontszolgálat után két hónapot otthon töltöttek szabadságon, ismét visszaindultak a szovjet harcokra. Ezúttal nagyobb számú újabb önkéntes is csatlakozott hozzájuk.

— Két színész, tizenhárom néző, egy fillér felülfizetés. A nyilvánosság elé kívánczik annak a két pécsi másodikos elemistának a cselekedete, aki elhatározta, hogy valami nagyon szépet és nagyot cselekszik a harcok honvédekért. Szikora Tamáska és Kovács Gyuszi úgy döntött, hogy szindarabot tanul, előadják és a befolyó jövedelmet a honvédek kapják. Az úgynevezett Hamerli-féle Vasudvarban játszott a két kis színész, 13 főnyi gyermekközönség előtt, akikre 6-6 filléres belépődíjat róttak ki. A bevett 78 fillér jegypénzhez 1 fillér felülfizetés járult, így azután 79 fillér jutott a szép célra.

FERENC JÓZSEF
KESERŰVIZ

A hortobágyi nóták

diadalmas hódítása volt a debreceni rádióközvetítés alkalmával. Egészen bizonyos, hogy Burai Zsiga hortobágyi cigány nevét sokan megtanulták az alatt a félóra alatt, míg játszott és énekelt. Énekelt és nyomban jegyezzük meg, hogy nagyszerűen. Úgy, hogy azzal az énekkel is sikert ért volna el. És főleg magyarul és debreceni módra énekelte a szebbnél szebb ősi nótákat. Ki tanította énekelni, nem tudom, valószínűleg a pacirta és jülemile volt a mestere. Jó iskolába járt, mert ez volt a szépsége a nótázásának. Valahogyan sokan nem bírjuk a városi túkrós kávéházak ügyen, vagy olyan néven emlegetett énekesit, akik mindent adnak, csak éppen azt nem, amit a nóta akar adni: kedvet. Burai Zsiga kedvet adott, mert a lelkét énekelte és muzsikálta bele azokba a szépségesen szép pásztor- és helynévtábla...

Hallottuk mi már sokszor énekelni és muzsikálni ott a helyszínen.

Azonban ott se játszott jobban az éneke és muzsikája, mint így a közvetítés útján át. Ez azt mutatja, hogy jól sikerült a közvetítés, remek mikrofonhangja van Zsiga cigánynak, mert felette jól érvényesült. Ezt aztán megértette mindenki, aki magyarul beszél, vagy érez. Itt nem volt szillogás, szillogás, nyavalygó érzélgősség, de annál több érzés és átélés...

Így szeretjük mi a magyar nótát. Hamisítatlan eredeti voltában.

Ha annak idején, amikor még lehetett, előkelő, hűgőrt nagy urakat úgy megludolt hódítani és a füstöképp, ragyogó cigány, nem csoda, hogy a debreceni közélettel meghódította Zsiga cigány a magyar közönség legszelencebb rétegét is és egészen bizonyos, hogy ezután kedves dalok lesznek mindenütt, ahol magyarul értenek és beszélnek a nekünk régen kedves hortobágyi nóták...

— Meghamisította az iskolai bizonyítványát Szikszai Berta munkási postafelügyelő, akitől követelte az igazgatóság, hogy a négy középiskolai végzettségét bizonyítsa. A tisztviselő, aki csak két polgári iskolát járt, a második iskolai évről szóló bizonyítványát negyedik osztályú bizonyítványra hamisította meg, de olyan kezdőlegem édon, hogy a hamisításra azonnal rájöttek és bünyvdi feljelentést tettek okirathamisítás miatt Szikszai Berta ellen. A debreceni törvényszék rövidesen tárgyalja is az ügyet.

— A közellátásügyi miniszter elrendelte, hogy a Budapesti forgalombahozott kenyér-, liszt- és zsirfűtőgyekek az ország minden vendégforgalomban üzemben éppúgy kötelesek elfogadni, mint ahogy a vidéki községekben vagy városokban forgalomban levő váltófűtőgyekek kötelesek a fővárosi vendégforgalomban bevállalni.

— Az Önkéntes Alap öt éves jubileuma. Az Önkéntes Alap a jövő hónapban üli meg öt éves fennállását. Eddig 4137 keresztény pályája kezdetén álló fiatal egészségének adta meg a segítséget és eddig 17 millió pengő között mozog a segítség összege. Az egészséghez jutottaknak csak jelentéktelen része nem váltotta be a ozzáfűtött reményeket. A múlt évben 090.000 pengő folyt be a kölcsönrésztetek visszafizetése révén.

— Az angol férfiak a nyáron harisnya nélkül fognak járni és már megindult a propaganda és hangoztatják, hogy nyáron a harisnyaviselés fényűzés.

— Külön zárt városokban fogják telepíteni a cigányokat Bulgáriában. Az új bolgár fajtvedelmi törvény megtiltja a házasságot bolgárok és cigányok között.

Anyakönyvi hírek

Születések: Pinter László napszamos, Tiszaszentimre, leány Mária, Hozspodár Sándor hadirokkant, Nyírcsád, fiú Miklós, Kiss József borbélymester Nagy Kálló, fiú József, Pósa József gazd. család, Ujléta, fiú Miklós, Dr Nagy Lajos orvos, bőrklinika, leány Ágota, Dr Hartos Béla orvos, Sámsoni út 8. leány Mária, Fülöp József napszamos, Malvin u. 72., fiú József, Erdey Imre MÁV intéző, Magoss György-tér 13, fiú Imre, Bujdosó Sándor gyárlmunkás, Irén u. 31. fiú Sándor, Schvarcz Sándor kereskedős, Rákóczi u. 12, fiú Ferenc, Németi Gábor munkás, Balmazújváros, fiú Gábor, Radósi István MÁV fűtő, Balaton u. 54, fiú István, Tunyogi Sándor munkás, Olajút 81, leány Edit, Szatmári József munkás, Szotyori u. 40. I. Iona, Fodor Imre napszamos, Hadházy Zsigmond-telep, fiú István, Szabó Gy. tanító, Pusztaföldvár, fiú Attila, Kusnyiczki Gábor munkás, Tegez u. 41, I. Margit, Futó András gazdálkodó, Monostorpályi, leány Juliánna, Kovács Lajos munkás, Monostorpályi, leány Juliánna, Tripszászki Márton borbélymester, Hajdúböszörmény, fiú Ottó, Péter Imre napszamos, Hajdúböszörmény, I. Mária, Sárkány József majoros, Piac d. leány Margit, Úveges Ferenc MÁV, Burgondia u. 3, leány Mária, Csáki József földművelő, Piac dűlő 13, fiú István, Lós Imre napszamos, Szoboszló út 12, leány Erzsébet, B. Nagy István napszamos, Kishegyész út 12, leány Erzsébet, Nagy László közművessegéd, Olajút 14, fiú László, Tóth Sándor árúkiadó, Széchenyi u. 54, fiú Sándor, Kovács Lajos fényező, Erdel u. 65, fiú Lajos, Varga József szobafestőmester, Szent Anna u. 20, leány Iona, Kovács László napszamos, Nagyszalonta u. 63, fiú István, Orosz János MÁV, Baromváros-tér 2 sz. órház, leány Iona.

Eljegyzések: Övleti Lajos dok. gy. munkás, Tóth Árpád u. 49—Kovács E. Arnold u. 18. Erdős Gyula üzletvezető, Mester u. 29—Mucsecska Erzsébet, Telek u. 98. Udvarhelyi József tanító, Nyomár—Galambos Jolán, Margit u. 2. Petkó Mihály bútorgyári alk. János u. 60—Takács Erzsébet, Lónyai u. 26. sz. Csapó László szobafestősegéd, Malvin u. 33—Balogh Iona, Hajnal u. 2.

Házasságkötések: Tóth László férfi-üzembester, Csapó u. 12—Gnandt Iona Virág u. 3. Bene József MÁV, Vár u. 11—Konjádi Juliánna, Hajdúböszörmény, Kovács István MÁV, Borzsovai u. 7—Rédai Erzsébet, Uzsó u. 19. Hajdú Lajos vaskereskedősegéd, Budaí Erzsébet u. 59—Csöré Erzsébet, Oláh Károly u. 15. Hajdú Gyula, Gróf Vecsey u. 27—Dézsi Mária, Harsányi u. 13. Vitézy László MÁV fűtő, u. 24—Balog Margit, Huszár Gál u. 58. Bányai Lajos MÁV, Beresényi u. 9—Gyuró Erzsébet, Fülöp u. 8. Horovitz István kereskedő, Balta-zár Dezső u. 8—Bokor Zsuzsanna, Szeged. Bárony András gazd. Honvédkörház—Kozma Erzsébet, Jerikó u. 3. Kovács József ht. őrmester, Hajdú lak-tanya—Czirják Irma, Irén u. 28. Pás-tyán László MÁV Lónyai u. 30—Szigeti Erzsébet, Nagycsere 143. Goldstein La-jos izr. hitoktató, Szepességi u. 37—Dá-vidovits Szeréna, Hajdúnánás. Ori Ist-ván cipészsegéd, Csallag u. 62—Almás Erzsébet, Lónyai u. 29. Kepces Dezső terménykereskedő, Vendég u. 14—Welsz Izabella, Külsőváros-tér 2. Rónai Ká-roly sütősegéd, Tegez u. 59.—Nagy Ju-liánna u. o. 76. Szarvas Feenc hentes-segéd, Hétvézér u. 19—Vincez Iona u. o. Lantos Pál vaskereskedő, Jászárokszá-lás—Kálmán Magda, K. Tóth u. 11. sz. Siklósi Ádám ht. őrmester, Szakoly, —Végölygi Mária, Iskola u. 1. Király Sándor címfestősegéd, Budapest—Fá-bián Irén, Emerich u. 16.

Halálozások: Liskány Mihályné gk. 22 éves, Nyíregyháza. Fettmann Ernő izr. 87 éves, Budafok. Antalfi Józsefné ref. 67 éves, Nyil u. 105. Vágó András ref. 62 éves, Korponai u. 7. Nyika Mar-git ref. 6 éves, Kar u. 34. Burai Ferenc ref. 76 éves, Mester u. 19. Makó Jó-zsefné rk. 44 éves, Tiszapolgár. Fogar-sai Sándor ref. 40 éves, Fülöp u. 23 sz. Czako János ref. 76 éves, Kossuth u. 54. Szűcs József ref. 29 éves, Büköny. Se-res Lajos rk. 7 napos, Nagyhegyes 2. Molnár Lajos ref. 77 éves, Szentgyörgyi u. 4. Bartha László ref. 6 hónapos, Ti-szvárád. Tisza Istvánné ref. 49 éves, Fűdes. Huszár Sándor ref. 3 éves, Té-g-lás. Habuczki Proskó rk. 11 hónapos, József, Nagy János ref. 1 napos, Mo-nostorpályi u. 80.

A debreceni Ipartestület intézményesen megszervezi a hadbavonultak itthon maradt családjainak támogatását

A téglagyártáshoz megjött a szén, cementet is kaptak az építőiparosok — Több fontos tárgy az előjáróság ülésén

Az Ipartestület előjárósága Galamb Ferenc elnöklésével tegnap este ülést tartott. Az ülésen megjelent dr. Koller József városi tanácsnok, hatósági biz-tos is.

Galamb Ferenc bejelentette, hogy tár-gyalt a Bőripari Anyagzárdalkodási Bi-zottsággal a szíjgyártók bőrrel való el-látása ügyében. Igéretet kapott, hogy legközelebb a jövő hónapban kiutalásban részesítik a szíjgyártó iparosokat. Tárgyalt az elnök a kereskedelmi minisz-teriumban az Ácsiparosok Szövetkezte iparengedélye ügyében. Igéretet kapott arra, hogy az engedélyt nyolc napon belül megküldik.

Fontos tárgyalást folytatott Galamb Ferenc a vegyi zsiradék és olajipari anyagzárdalkodási bizottságnál is a sütőiparosok ételolajjal való ellátása ügyében, valamint a cukrászoknak mar-garin szükséglete ellátása tárgyában. A cukrászok részére a lehetőséghez ké-pest igyekeznek a margarin szükséglet kielégíteni, a sütőiparosok részére azonban ételolajat adni nem tudnak. Esetleg margarint utalhatnak ki a tész-talagépek belső részének kenéséhez.

Galamb Ferenc az Ipkónál igéretet kapott arra, hogy az iparosoknak az üdülőházi kérelmeit kedvezően intézik el.

Lajos Béla aljegyző bejelentette, hogy a múlt hónapban az Ipartestületen 528 ügyet iktattak, szerződést kötött 4 tanonc, felszabadult 50, töröltek 22 tanszerződést, ipart váltott 18 egyén, iparát beszűntette 21 iparos. Az Ipartestület pénztárának forgalma március hónapban 13.889 P, áprilisban pedig 10.343 P volt.

Boldogh József a bejelentésekkel kap-csolatban kifogásolta, hogy egy kitűnő előmeneteli tanonc, mert hamarabb szá badult és végezte az iskolát, mint a vizs-ga ideje lett volna, csak elégséges bizo-nyítványt kapott. Ez letöri az ifjúság ambícióját, kéri, hogy ilyesmit kerülje-nek el a jövőben, mert nem is méltá-nyos ez az eljárás.

Az Ipartestület megkereste a polgár-mestert azzal a kéréssel, hogy a téglagyárak szénrel való ellátása érdekében ő maga is járjon közben. A polgármes-ter most azt válaszolta, hogy mivel a városnak is érdeke, hogy a téglagyárak szénrel való ellátása kielégítő módon megtörténjen, az Ipartestület átiratá-ban foglaltak a polgármester indok-oltnak tartja és amint arra mód és alkalom adódik, a bizottságnál közben fog járni.

Galamb Ferenc elnök bejelentette ez-zel kapcsolatban, hogy azóta mind a szén, mind a cement kiutalás ügyében több ízben eljár és Szilassy László fő-ispán is személyesen interveniált, mire a szénkiutalás megtörtént, a téglagyár-ban a munka folyamatban van. Hu-szonnyeg vagon cement is érkezett már és ezt szétosztották. Kilitásban van újabb cementvontat érkezése, erre már folynak a jelentkezések.

Az Ipartestület előjárósága Szilassy főispánnak jegyzőkönyvi köszönetet szavazott!

Az Ipartestület megkereste a Keres-kedelmi és Iparkamarát a TIKÁV ren-dezése ügyében. A Kamarától most ér-kezett meg az előjárósághoz a válasz. A Kamara célkitűzései között első hely-en szerepel a TIKÁV rendezése. Nem a szándékon, hanem a rendkívüli kör-ülményeken múlik, hogy most nem le-hetséges TIKÁV-ot rendezni. Az ipari vásárokat és kiállításokat mindenütt be-szüntették a mai időkben. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a Kamara nem készíti elő mindent és amint erre a nagy megmozdulásra kilátás és lehetőség nyí-lik, azonnal megrendezik a TIKÁV-ot.

Az Ipartestület Domokos Imre és Jandrók Endre szakácsstanulókat, akik a vendéglős szakiskolában kiváló ered-ménnyel végeznek, éremmel tünteti ki.

Az egyik sütőiparos felesége segélyért fordult az Ipartestülethez, mert férje bevont és ő segéd és tanuló nélkül.

egyedül végzi a munkát. Az előjáróság pillanatnyilag 20 pengő gyorssegélyt utalt ki, de az általános segélyezés so-rán ő is megkapja azt a segélyt, amit a rendelkezésre álló összeg keretében ki-oszthatnak.

Ezzel kapcsolatban Boldogh József kérte, hogy alakítsák meg a hadbavo-nult iparosok családjainak segélyezésé-re az állandó bizottságot és ez gondos-kodjék segélyalapról is, mint ezt a festőszakosztályban már megcsinálták.

Bálint Sándor felszólalása után Ga-lamb elnök kérte, hogy a szakosztályok alakítsák meg a szakmai bizottságokat a segélyezés szolgálatára. Ezek állapít-sák meg helyszíni vizsgálat alapján, hogy a családnak milyen mértékű se-gélyre van szüksége, hogy zökkené-smentesen vezethesse a család az üze-met. Ettől függetlenül a szakosztályok ha tudják, egyénileg segíthetik az it-tonmaradottakat.

Király István azt hangsúlyozta, hogy aki már írásban kér segélyt, az valóban olyan, mint egy segélykiáltás, ezért leg-alább 50 pengő gyorssegély kiutalását kéri.

Galamb megnyugtatta, hogy részeseül további segélyben, ha lesz pénz rá. Egyébként a helyzet az, hogy a hadbavo-nult iparosok részére rendelkezésre áll 3218 pengő.

A hadbavonultak segélyezésével in-tézményesen kell foglalkozni. Amint itt lesz az ideje, felhívjuk a lap útján a se-gélyre szorulókat, hogy jelentkezzenek és arányosan osztják ki köztük a se-gélyt.

Galamb Ferenc elnök szóvá tette, hogy vannak tagok, akik rendszeresen távolmaradnak az ülésekről. Ennek az állapotnak végét kell vetni. Aki három-szor indokolatlanul elmarad, iparosszék elé állítja.

Bálint Sándor intézkedést kért azokra is, akik minden két ülésre nem jönnek el, csak a harmadikra, vagy arra se és arról is csak kimentik magukat, de így nem vonhatók felelősségre a szabályok szerint.

Galamb elnök kijelentette, hogy rend-szeres kimutatást készítlet egy évre visszatérően és az eredményhez ké-peslet javaslatot tesz a további eljárás megindítására.

— A május 31-i hősök emlékűnnepé-lyének ünnepi szónoka Szondy György, m. kir. tanügyi főtanácsos lesz.

— A borotvaszappan új ára. A 64 százzalékos zsírsavat tartalmazó borot-vaszappan legmagasabb fogyasztói ára az egész ország területén egységesen, selyempapírba csomagolva, dobozokba rakva kilogrammonként 7 pengő 80 fillér. Más csomagolásban pedig 7 pengő 50 fillér.

— Polykrales gyűrűje — Schleswig-ben. Egy schleswigi tanító halálat közben elvesztette aranygyűrűjét. A gyűrű vízbeesett és elmerült. A tanító több halat fogott. Este halvaesora volt a tanítóbéknél. Az egyik hal gyomrá-ból előkerült a gyűrű. A furcsa eset nagy felháborítást keltett Schleswigben.

DEBRECZEN 7. OLDAL 1942. V. 22.

Meghívó

A Balmazújvárosi Takarékpénztár Részvénytársaság 1941. évi 58-ik rendes közgyűlését Balmazújvárosban, a társaság hivatalos helyiségében, 1942. évi június hó 4-én d. u. 3 órakor tartja.

Ezen közgyűlés az alapszabályok 17-ik §-a értelmében a megjelent rész-vényesek számára és az általuk képviselt részvény mennyiségre való tekintet nélkül fog haározni a f. é. május hó 17-én határozatképesség hiánya miatt meg nem tartott közgyűlésre felvett alábbi árgyorsorozat tekintetében. Erre a társaság részvényeseit tisztelettel meg-hívja az

Igazgatóság.

Tárgysorozat:

1. Igazgatóság és felügyelőbizottság jelentése a lefolyt üzletéről, az 1941. évi mérleg megállapítása, határozat-hozatal a nyereség hovatfordítása és a felmentvény megadása tárgyában.

2. Igazgatósági tagok választása.

3. Felügyelőbizottsági tagok választása.

4. Igazgatótanács tagok választása.

5. Igazgatósági tagok jelenléti díjának megállapítása.

6. A felügyelőbizottsági tagok tiszteletdíjának megállapítása.

7. Esetleges indítványok.

Figyelmeztetés! A mérleg és a jelen-tések a közgyűlést 8 nappal megelőző-leg a társaság helyiségében az üzleti órák alatt megtekinthetők.

A közgyűlésen szavazati joggal csak azon részvényes bír, aki részvényeit a le-nem járt szelvényekkel együtt, a köz-gyűlést legálább 3 nappal megelőzően, a társaság pénztáránál, vagy a Magyar Általános Hitelbank debreceni fiókjánál letétbe helyezte.

SPORT

Pünkösdi ünnepén nem valami ün-nepi a debreceni futballmáor. Vasár-nap csak két amatőrmérkőzés lesz Debrecenben, a DEAC—DMTE és a DVSC II—NyVSC II. A nagy DVSC, mint ismeretes, Budapestben játszik a Postással NB II bajnokit. A mérkőzés játékevezetőjét már kijelölték Horváth személyében. Pünkösdi másodnapján a vasutas két kombinált csapata Nagy-károlyban és Karcagon játszik.

Dr. Thomas vezeti az Újpest—MAYAG mérkőzést vasárnap. A ki-tűnő debreceni játékevezető egyre ko-molyabb feladatokat kap. Az újabb ki-kielöltetés bizonyította, hogy képessé-géit Budapestben is méltányolják.

Gerondi Imrét a Szent László-kana egyik mérkőzésének vezetője küld-ték ki. A munkácsi ruszin gimnázium és a sárboraljaiújvári kereskedelmi mérkőzését fogja vezetni a tehetséges debreceni játékevezető.

Son, a berlini olimpiász maratloni győztese elesett a burlal harcok-ban. Egyetemi hallgató volt, kitűnő, szívós fizikumú atléta, aki az egész világot bántaliba ejtette berlini biz-tos győzelmével.

A DEAC a főiskolai vívóbajnoksá-gon. A debreceni egyetemista vívók erősen készülődnek a bajnokságra. A csapat tagjai: Versényi, Tóth, Szecezy, Somlyai, Gavallér, Ferenzy Pál egye-temi vívómester lelkes munkája által felkészülve indulnak a küzdelemben.

APRÓHIRDETÉSEK

LEVELEZÉS
„Extra” jellegre kérek levélben értesítést, hogy mikor és hol találkozzhatunk. 1375

ALKALMAZÁST nyér férfi
Kifutófiúkat, akik ke-rékpározni tudnak, fel-vez azonnalra Hírlap-iroda, Teleki 94. 1367

Kocsis, fiatal, megbíz-ható jelentkezések Gás-pár fátelen: Hid-utca 14. 983

Tanulófiút, tizenhat-évest, leányt, huszon-negyévest festékküzelbe átképzésre felveszünk. Csapó 22. 1395

Központban nagyfor-galmú italmérésbe üz-levezetőt keresek óva-dékkal. Hűvelyes 11. Pesti. 988

Tanulóleányt felveszek. Divatszalon, Piac 72. 1386

Műszerészsegéd felvéte-tik. Szabó. Petőfi-tér 6. 1380

Jégyári munkás és ki-hordó fiú felvételtik. — Barna-u. 16. 976

Férfifodrászsegédet al-kalmazok. Horgonvi, Szoboszló-út 4. 978

Fodrászsegéd, fiatal, strandra felvételtik. — Rencz, Kossuth-u. 4. 1398

Dinnye- és konyhai kertészefhez szakértő azonnal beléphet bevo-nulás miatt félben levő ültetvényekhez. József kir. herceg 7. 1393

Ha Önnek fontos,

hogyan apróhirdetése lapunk vasárnapi számában jelenjen meg, úgy

siessen egy kicsit

és szombaton este fél 9 óra előtt adja fel, mert a korábbi lapzárta miatt későbbi időpontban feladott apróhirdetéseket következő napi megjelenését nem tudja biztosítani a

Kiadóhivatal.

Vásári munkára szabó-
segéd felvétetik, Timár
útea 37. Papp. 979

Erős, egészséges 20 év
körüli hetest felvesz se-
lészeti klinika. 1369

Vezető gazdát (nem
gazdatisztot) keresek
500 holdas gazdasá-
gomba, aki egy gazda-
ságban hosszabb időt
töltött. Fizetési igény,
kor, vallás, családi ál-
lapot Szotyori Nagy
Sándor Kiszárda címre
levélben közlendő. 1370

ALKALMAZÁST nyer nő

Kézhítesítő aszonyokat
felvesz Hirtlapiroda, Te-
leki 91. 1366

Fiatall fodrászkisasz-
onyot felvesz Biró,
Deák Ferenc 25. 981

Egy tanulóleány fize-
tessel azonnal felvéte-
lik. Széchenyi 8. Virág-
úti. 1391

Hölgyfodrász kisasz-
onyot alkalmaznak.
Horgonyi, Szoboszló-
út 4. 979

ALKALMAZÁST keres nő

Műnemesnek vagy szo-
bakányynak azonnalra
elmennek. Ajtó-útea
11. 986

HÁZTARTÁSI ALKALMAZOTT

Zsidó női orv. kóser
háztartás vezetésére, ki
főzni is tud. felvétetik.
Barna 10. 1389

Bejárónőt délelőttre fel-
veszek, Deák Ferenc 2.
II. emelet 2. ajtó. 1385

Bejárónő félnapra ke-
resetik. Werbőczy-u.
10. 1371

Zsidó műnemes bent-
lakó, vagy bejárónő
azonnalra. Arany Já-
nos 6. Lázár. 975

AJÁNLAT

Kerékpárt, varrógépet,
gramofont, szaksze-
rűt javít, Roboz és
Hammer, Piac 8.
329 7. 12.

Órajavítás, ócska órát
veszek, eladók Schiff-
mann, Vendég-u. 7
Kisállomásnál.
1942 11. 3

Sírkövek műköből és
termésköből, gyümöl-
csösök részére mész-
salak kapható a Debre-
ceni Működővár Rt.-nél,
Fürdő-útea 2. 1219 vv.

Glánoztasson vizsgál-
tasson Kissel, Kizyó-u.
5. Telefonhívó 19-77
MEGA borozó. 86 11. 15

Szappannak vató zsírt
szappanra becsérél Pál
János szappanosmester,
Kölcsei 8. 1294 6. 15

Horgonyi fodrász új te-
lefonzáma 39-51. Szob-
oszló-út 4. 452 7. 29

Csipekűgöngyököt, va-
lami kőplé-ananyagokat,
150-300 szélesben, —
csipekanyagokat. Ro-
thermere-útea 36. Ke-
resztépület. 466 7. 28

Piros salak kerti utak-
ra kapható a Debrecceni
Működővár Rt.-nél, Für-
dő-útea 2. Telefon:
1144 5. 31

Angoraszórt, fonásra
alkalmatlant és guban-
cot minden mennyiség-
ben vesz, kártólást vál-
tal Kalapipar, Széche-
nyi-u. 7. 091 6. 30

Glánoztasson Csala cia-
nozó vállalattal. Lakás-
vizsgálatok felelős-
ségel. RRákóczi-útea 9
Telefon: 14-27.
437 7. 4

Varrógép, kerékpár javi-
tást jótállással vállalko,
nyásra jövök. Vétel, ese-
re, eladás. Csapó u. 101.
468 7. 29.

Erős fűzőt kartondo-
hoz 4 kg ürtartalom-
mal bármilyen mennyi-
ségben kapható. Cím a
kiadóban. 1882

Legelősbban fest, tisztít,
Weisz, Arany János
útea 29. sz. 1941 vv

Szörmebundát most ol-
csón kijavítja, átalakítja
Kőváry szűcsmester.
Püspöki palota.
1232 12. 22

Törölt gramofonleme-
zert 1,50-ig fizetek, két
darabért egy hibátlan
adok. Biró, Hunyadi
22. 1069 6. 25

Fodrászszalonomat
Miklós-u. 10 alól Mik-
lós 2 aló helyeztem át.
Széll Lajos, Dau-
erkészítés garanciával.
984

KERESLET

Aranyat, ezüstöt, bril-
liánt magas áron vesz
Pollák Endre ékszerész
Hatvan 2. 1185 7. 1

Amerikai szőlőkép-
rozó gépet keresek
megvételre. Ajánlatot a
kiadóhivatal, pénztárá-
ba kérem leírni

3000 db téglát, 1509
db használt nagy ese-
reket keresek azonnali
megvételre. Címét ké-
rem a pénztárnál le-
adni. 492 vv.

Fogaranyt, ezüstöt
ékszeri legmagasabb
árban veszek. Fränkl
Piac-u. 73. 965 8. 3

ELELMISZER, ITAL

ELADÓ egyfélében
pincében átvéve 1800
liter 1941. évi 10 és fél
maligán fokos Szent
Anna-pusztai bor. Cím
a kiadóban. 1193

SZALACSY RACZ IMRE BARNA KENYÉR

— Regény —
(30).

— Mikor lesz a bál, Sandri bácsi?
— Idejében híradással leszünk! — mondta kur-
tán Sándor és a Bál szó végére egy nagy pacsnyit
pontot tett.

A VIZIREPORTUM.

Alig alkonyodott, már szállingóztak a bálozók.
Előbb egy-két idősebb tűzoltó jött teljes díszben,
akik aztán a Fogadó csárda nagy ivójában az utol-
só rendezési munkát végezték el Kos Jóska főpa-
rancsnok vezénylete mellett. Hol itt, hol ott hang-
zott fel a harsány vezényszó:

— Feri, a lámpát lejjebb!
— Pesta, az úri szobába ezt a hosszú asztalt!
— Palsi, a fal mellé a lócákat!...

Természetesen mindig Kos Jóska vezényelt, aki-
nek adámsutkája ki-s bejárt az aranyos, ezüstös
zubbony bő nyakából, mint a golyafiak szoktak a
kéményen lévő fészekből. Pompázó díszben volt és
szemvillanásnyit le nem vette rezes sisakját, me-
legítő, aranypikkelyekkel borított állandóját, de ni-
kelezett baltája is örökké ott fityegett a jobbolda-
lán, mígnem Pintér Palsi szemtelen röhögéssel azt
nem mondta:

— Gépész úr, jobbra fityeg a balta!
— Micsoda gépész úr? — acsarkodott Kos, mert
azt, hogy főparancsnok úr, még ennél a címzésnél is
jobbban szívelte.

— Akarom mondani, főparancsnok úr — hebe-
gte Pintér Palsi, de azért ott vihogott a gonosz ka-
caj a szája szögletében.

— Nos jelentsd, te porosfűlű, hogy mit akarsz?
— állott sebbel-lobbal munkálkodó téltlenségében
Kos Jóska.

— Főparancsnok úrnak alázatosan jelentem, a
balta jobb oldalon fityeg, mondom! — nyomta ki
egy szuszra a jelentést Palsi.

— Micsoda baltáról beszélsz, te porosfűlű — vi-
csorgott Kos a legényre, aki még nem volt katona,
így fölényesen mindig csak per porosfűlűnek titulál-
ta a főparancsnok úr.

— Jelentem alásan, a főparancsnok úr baltájá-
ról beszélek, mondom! — vigyorgott a legény, de
akkor már ott lebzelt minden korán berendelt tűz-
oltó és hirtelen nagy hahota támadt, melyet már
nem is lehetett magyar szóval elfojtani, azért Kos
Jóska németül ordított egy hangosat:

— Ruhe, bagázs! — majd a vigyorgó legényre
ripakodott, hogy az ég is belezendült: — Vigyázz,
térdre, fekdűj, fel, térdre, fekdűj, fel!...

A legény nagy kedvében egyszer, kétszer teljesi-
tette a bál teremében szokatlanul hangzó paran-
csot, aztán megállt és azt mondta keményen:

— Már én nem „niderelek” többet az Istennek
se, Kos úr!

— Micsoda, — lett még paprikásabb Kos Jóska
— még visszabeszélsz? És miért nem mindjárt Jó-
zsi bátyámnak is szólítasz, mi, hát parancsnokod
vagyok énnekem, vagy cimborád? — aztén végig-
nézett a bámuló tűzoltókon és sokat sejtető jöven-
dőléssel azt mondta:

— Nos, rendben van, most az egyszer eltekintek
a további büntetés kiszabásától, azt mondom azon-
ban, hogy ebből a fattyúból rajparancsnok nem lesz
míg én ezt a csákot viselem, de sőt azt is mondom,
hogy egykettőre kivágom az önkéntes tűzoltó egye-
sület kebeléből, mint Jakab Pesta a huszonegyet!
Lelépní!

Nincs az a császári és királyi tábornok, aki
annyi megvetéssel mérte volna végig a „bagaszt”,
mint Kos Jóska, aztán gondosan megigazította a
tisztí baltáját és már rendületlenül adta tovább a
parancsot:

— Éjjel előtt a szolgálatban lévő legénység egy
kanál bort sem iszik, megértettük!
— A zehernyáskodó felvégi legényekre külön
vigyázzal lenni, mert verekedés itt lesz, nem lesz,
azt előre nem tudom, de az bizonyos, hogy tisztí
csákánnyal vágom ketté a fejét annak a tűz-
oltónak, aki beleveredik a disznóságba, megértet-
tük!...

Ekkor érkezett meg Bárány Laji, a kürtös, aki
bizalmasan állott Kos Jóska elé, mert tizedes, helye-
sebben káplár volt a közösknél, s ezt szerette vol-
na otthon is folyton fitogtatni:

— Fújjak egyet, főparancsnok úr? ...
Semmi jelentkezés, semmi alázat, csak így si-
mán, sundán, bundán kérdezte. A méreg vette Kos
Jóskát, de nem mert a nagyszájú legénnyel ujjat
húzni, szerencsére nem hallotta senki, hogy csak
úgy baráti hangon érdeklődött a fűvás megkezdésé-
ről. Így nyelt egyet, sőt kezét is nyújtott a legény-
nek, aztán harsányan kiadta a parancsot:

— Hangász, sorakozót fujni! ...
Bárány Laji kiállott a fogadó elé és cifrázni
kezdte a gyülekezőt a kürtből, mert nyilvánvaló
volt, hogy nem sorakozót, de éppen a gyülekezőt
alartta parancsot Kos Jóska is, akinek önmagában
biz' csak így titulálgatott a volt káplár, hogy: vén
remenda!...

Már harsogott a falu a kürtszóval. A közeli dom-
bok visszaverték a hangot, de Bárány Laji még
mindig fujta, mert egész megitasodott a harsó kürt
szavától. Rá is köszöntött vén Bunkó János, mert
ő érkezett meg az esküdtek közül legelőbb a koc-
mába:

(Folvt. köv.)

Bor, újlétai sajtter-
mésű fajborzimat ün-
nepre 25 literenként
140 fillértől árusítom.
Simonffy 59. 1376

OKTATÁS

Simai Magda gyorsító,
gépíró és széprőiskolá-
ja Piac-u. 73. Telefon:
22-53. Államvizsga. Vi-
dékieknek vasúti ked-
vezmény. Eng. szám:
1359/1941-42. Tanker-
kír. főig. 1800 6. 15

TÁRS

Európai szabadalomra
bejelentett kerékpár-
gumipótló lészántali
egyedárusító műszaki
vállalata az összes lehe-
tőségek kipróbálására
bőkés társat keres. —
Ajánlatot „6-8000
pengő” jellegre kér.
1381

PÉNZ

Pénzt házra, földre fo-
lyósítok, kényeskerül-
ésőnt. részvényeket ve-
szek. Mandel, Péterfia
4. 1378

RÁDIO

Rádiót javíttasson, ala-
kíttasson évtizedes gy-
akorlattal Szabó Lajos
műszerésznel. Csapó
84. Telefon: 32-54.
1822 8. 14

BÚTOR

Minek a fényes kirakat,
mikor olcsóbban vásá-
rolhat udvari bútorüz-
letemben Piac 71.
1099 7. 3

Modern háló, ebédlő
konyhaberendezés, —
kombinált szoba eladó.
Kossuth 51. 1356 7. 11

Rékamé, fotell, párná-
zott szék, háló, hen-
csér, konyhaberendezés
eladó. Hatvan 27.
1119 7. 15

Eladó keveset használt
világos hálóberendezés.
Homokkert, Wekerle-
sor 10. 1379

AUTÓ

MOTOR KERÉKPÁR

Férfi „Opel” kerékpár
eladó. Csörzs-u. 14. 954

Motorkerékpárt, hasz-
nált, de jó állapotban
levő kétszemélyest ve-
szek. Pesti-útea 9. 1368

ATADÓ

ÜZLET VENDEGLŐ

Derecskén jóforgalmú
kocsma Mátvás királyi-
útea 1075. szám alatt
5500 pengőért eladó.
1288

LAKÁSCSERE

KETSZOBÁS összkom-
fortos, modern, Nagy-
templom közelében lé-
vő lakásomat elcsere-
lém 3 vagy 4 szobás
kerti lakással. Cím a
kiadóban. 364 vv.

LAKÁST KERES

Harminc pengőt fizetek
annak, aki a város
Nagyerdő felőli részén
3 vagy 4 szobás laká-
sot juttat Cím a kiadó-
ban. 1911 vv.

Lakás ellenében váll-
alom kisebb gazdaság ve-
zetését, irányítását, Deb-
recenhez közel fekvő bir-
tokon Ajánlatokat kérek
„Nyugdíjas” jellegre a
kiadóba. 1010

BÚTOROZOTT SZOBA

Június elsőjére beköl-
özhető garzonlakás egy
szoba, előszoba, fürdő-
szoba, teakonyha búto-
rozva, vagy anélkül ki-
adó. Megbeszélés kizá-
rólag fél 12-13! fél 1-ig
Simonyi-út 29 alatt.
1252

Parkeftes két szoba
előszoba bútorozva ki-
adó. Bethlen 23. 1394

ELVESZETT

Labancz Péter Ebes
névre szóló vásárlási
könyvet igazolt tulaj-
donosa a kiadóban át-
veheti. 1999 vv.

HASZNÁLT RUHA — CIPŐ

Fekete Boeckai öltöny
erősebb alakra eladó.
Hüvelyes 11. Pálffy-
né. 987

Egy használt női ma-
gasszárú 37-es cipő el-
adó. Miklós-u. 50. Bal-
ra első ajtó. 1372

INGÓSÁG VÉTEL

3000 drb téglát, 1500
drb használt nagy ese-
reket keresek azonnali
megvételre. Címét ké-
rem a pénztárnál le-
adni. 492 vv.

Ocska gramofonlemez
kijáért 1,20-1,40-ig fi-
zetek. Biró, Hunyadi
22. 1069 6. 25

Fatüzeléses fürdőká-
lyhat keresek, jó állapo-
tban levő. Tanító-útea
18. 906 vv.

INGÓSÁG ELADÁS

Üres ládák, ablakok,
ajtók, öntött üst eladó.
Széchenyi-u. 22. Egész-
nap. 1280 6. 4

Használt cserépkályhák
olcsón eladók. Hatvan-
útea 4. Uteai pince.
1399

Angol finom fekete
szövet, 3 méter, kosz-
tűre vagy köpönyre
való eladó Budai Gy-
uláné varrodában, Má-
csai-útea 6. 1339

ELADÓ HÁZ

ELADÓK Kétfalton u.
9. és Péterfia-u. 10. 23.
házak, Értekezni 20. sz.
telefonon. 1883 vv.

Öt szoba, hallos úri
villa eladó Komlóssy-
út 16. sz. melletti Ba-
lassa-útcában. Értekez-
hetni Bőszörményi Bé-
la ügyvédi irodában
délután 4-6. Ferenc
József-út 70. 1774

Családi kis ház el-
adó, Kálmán-u. 2. Sz-
otyori-telep. 1249

Eladó ház azonnal be-
költözhető két szoba —
Homok-útea 123. 1388

Széchenyi-u. 84. Diófa-
útea 30. gyümölcsös
házastelek eladó, Érte-
kezni Fehértói, Dégen-
feld-tér 4. 989

Szerkesztőnő felelős:

PÁLFY JÓZSEF

Kiadónő felelős:

(F.) SZIGETHY GYULA

igazgató

Kiadja és nyomja a

NYZANTULI KÖNYV- és LAPKIADÓ

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Feladós nyomdavezető

SZIGETHY KÁROLY